

51. СКУПШТИНА
СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ
ГРАДОВА И ОПШТИНА
– Савеза градова и општина србије

ПРЕДЛОЗИ ДОКУМЕНАТА И ОДЛУКА
ЗА УСВАЈАЊЕ И ДОНОШЕЊЕ

Београд, 29. новембар 2023. године

СКГО

САДРЖАЈ

1. Извештај о раду СКГО за 10 месеци 2023. године..... 5
2. Извештај Надзорног одбора СКГО о материјално-финансијском пословању за 2022. годину и првих 9 месеци 2023. године са Предлогом одлуке37
3. Записник 50. скупштине СКГО43

ТАЧКА 1.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА – САВЕЗА ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ ЗА 10 МЕСЕЦИ 2023. ГОДИНЕ

- ЗА УСВАЈАЊЕ -

1. КЉУЧНЕ АКТИВНОСТИ У 2023. ГОДИНИ

Следећи своју мисију и стратешка опредељења, од почетка 2023. године СКГО је настојала да активно заступа интересе својих чланова и да пружа различите врсте услуга градовима и општинама.

Део резултата СКГО током претходних годину дана, посебно је препознао Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. На свечаности поводом обележавања Међународног дана права јавности да зна у организацији Повереника, СКГО је додељено **престижно признање за 2023. годину и уручена прелазна статуета за посебан допринос афирмисању права на слободан приступ информацијама од јавног значаја**. Ова награда и признање су резултат великог доприноса који је СКГО пружила у помагању свим јединицама локалне самоуправе, укључујући и градске општине, да испуне своје обавезе, како кроз едукације о приступу информацијама од јавног значаја, тако и у области испуњавања обавеза према Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Током 2023. године одржано је шест седница Председништва, 2 седнице Надзорног одбора, 21 састанак радних тела СКГО (одбори и мреже), а до краја године у плану је да се одржи још 7 састанака различитих мрежа СКГО. Поводом обележавања 70 година постојања и рада СКГО, у Шиду је 9. јуна одржана свечана седница Председништва, на којој су, између осталог, усвојени Одлука о финансијском извештају СКГО за 2022. годину и распореду вишка прихода, Финансијски план СКГО за 2023. годину, као и Извештај о спровођењу годишњег Акционог плана СКГО за имплементацију Стратешког плана СКГО (2022–2025) за шест месеци 2023. године.

СКГО је као удружење послодавца 29. маја закључила измене и допуне Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе (ПКУ), као и споразум о продужетку важења овог колективног уговора до 31. маја 2026. Изменама и допунама ПКУ унапређен је положај запослених у ЈЛС, а међу најважнијим новинама истичу се значајно увећање јубиларне награде за запослене у ЈЛС, као и проширена права која се тичу плаћеног одсуства и солидарне помоћи.

СКГО је учествовала у изради више **националних докумената јавне политике и прописа** који су усвојени током 2023. године, као што су Закон о накнадама за коришћење јавних добара, Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, Закон о озакоњењу објеката, Закон о планирању и изградњи, Закон о управљању отпадом, Национална архитектонска стратегија, Стратегија за развој малих и средњих предузећа за период 2023–2027. године, Стратегија за младе, Стратегија активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, Уредба о капиталним пројектима, Уредба о јединственом управном месту, Уредба о поступку припреме нацрта Плана развоја Републике Србије, Правилник о порезу на додатну вредност, Правилник о интерној ревизији и др.

СКГО је радила на низу **стратешких докумената и прописа** који су у припреми, као што су Закон о локалној самоуправи, Закон о комуналним делатностима, Закон о становању и одржавању зграда, Закон о младима, Закон о успостављању и функционисању система за управљање кохезионом политиком, Закон о комасацији, Закон о социјалној заштити, Закон о избеглицама, Стратегија заштите животне средине, Стратегија развоја саобраћаја у РС, Стратегија за праћење и унапређење стања људских права, Национална стратегија за спорт, Уредба о спровођењу интерног и јавног конкурса за попуњавање радних места у АП и ЈЛС, Уредба за успостављање Централне кадровске евиденције запослених у државним органима и органима АП и ЈЛС, Уредба о методологији израде докумената јавних политика, Уредба о анализи ефеката прописа, Уредба о методологији за одређивање цена комуналних услуга, Програм адаптације на измењене климатске услове са акционим планом и др.

СКГО је упутила **више иницијатива за измену и допуну прописа**, међу којима су Закон о накнадама за коришћење јавних добара, Закон о комуналним делатностима, Закон о

јавним предузећима, Закон о комасацији, Закон о планирању и изградњи, Правилник о порезу на додату вредност, итд.

СКГО је учествовала и у другим бројним **радним групама и телима** која су основала ресорна министарства и у њима је заступала интересе локалне самоуправе. Могу се издвојити следеће радне групе (РГ): РГ за израду Закона о изменама и допунама Закона о социјалној заштити, РГ за израду Нацрта стратегије за праћење и унапређење стања људских права у РС, РГ за припрему Стратегије смањења ризика од катастрофа, РГ за израду Стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, Међуминистарска пројектна група за стручне послове у координацији и праћењу процеса спровођења Стратегије реформе јавне управе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године, Посебна РГ за израду Акционог плана за период од 2024. до 2025. године за спровођење Програма за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године, РГ за израду Методологије за утврђивање радних места и броја извршилаца који раде на пословима у вези са пружањем јавних услуга, РГ за координацију процеса и израду Нацрта секторског програма континуираног стручног усавршавања за јединице локалне самоуправе за 2024. годину, РГ за праћење спровођења, анализе и ревизију Програма унапређења управљања јавним политикама и регулаторном реформом за период 2021–2025. године са Акционим планом, Платформа за дијалог о спровођењу Програма реформе управљања јавним финансијама, Стручна група Координационог тела за унапређење положаја Рома и Ромкиња Владе РС, РГ за израду предлога Акционог плана за 2024. и 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период 2021–2030. године, РГ за израду Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2022–2023. године, Посебне међуминистарске РГ за израду и праћење имплементације петог Акционог плана за спровођење иницијативе „Партнерство за отворену управу у Републици Србији“, РГ за израду Националне стратегије за борбу против корупције за период 2023–2028. године и пратећег акционог плана, секторске РГ за конкурентност, РГ за праћење спровођења Стратегије запошљавања за период 2021–2027. године, Комисија за борбу против ХИВ/АИДС и туберкулозе, РГ за израду НАП Резолуције УН 1325 „Жене, мир и безбедност“, Преговарачка група 27 – Животна средина и климатске промене, РГ за циркуларну економију, РГ за имплементацију циљева Декларације из Софије о зеленој агенди за Западни Балкан, РГ за израду Стратегије заштите животне средине са Акционим планом, РГ за израду и праћење спровођења Акционог плана за реализацију Стратегије управљања водама на територији Републике Србије за период од 2024. до 2026. године, Управни одбор „Пројекта енергетске ефикасности и управљања енергијом у општинама у Србији“, Управљачки одбор „Пројекта чисте енергије и енергетске ефикасности за грађане“ и бројне друге.

Израђене су **анализе** с циљем праћења система локалне самоуправе и иницирања унапређења националног и локалног правног оквира и процедура и дефинисања приоритета за подршку локалној самоуправи. Ту се посебно издвајају: (1) Анализа подстицајне политике на локалном нивоу и могућности за унапређење, (2) Ситуациона анализа стања социјалне заштите и инклузије Рома на локалном нивоу, (3) Анализа услуга и сервиса за младе, (4) Анализа и мерење неопходних финансијских, људских и техничких капацитета у ЈЛС за спровођење постојећих и нових послова, (5) Анализа и мерење доступности и квалитета приоритетних услуга локалне самоуправе, (6) Анализа тарифног система у области управљања отпадом, (7) Анализа административних капацитета локалних самоуправа за спровођење надлежности у области заштите животне средине, (8) Студија о могућности формирања дифузних хотела и иновативних центара за управљање културним туризмом и промоцију наслеђа, (9) Анализа капацитета носилаца развоја туризма на локалном нивоу, (10) Анализа усвајања и примене Европске повеље о родној равноправности, (11) Анализа утицаја наставка ратификације Европске повеље о локалној самоуправи и др.

СКГО је, закључно са почетком новембра 2023. године, организовала **30 акредитованих обука** (13 вебинара и 17 регионалних обука), које су део званичног система стручног усавршавања, који је уређен Законом о запосленима у АП и ЈЛС. На њима су обучена **503 полазника, који ће добити званичне националне сертификате и потврде**. Током новембра и децембра планирано је спровођење још 6 регионалних обука и 3 вебинара по

акредитованим програмима. СКГО је организовала **128 стручних скупова** (радионица, презентација, вебинара, конференција) са **5665 учесника**. Кроз различите пакете подршке општинама организовано је преко **100 обука или радионица**, на којима је учествовало **1575 представника подржаних градова и општина**. Коначно, СКГО је, кроз рад Савета за стручно усавршавање запослених у јединицама локалне самоуправе, активно учествовала и у припреми предлога програма обуке за 2024. годину који припрема Национална академија за јавну праву (НАЈУ), а усваја Влада Србије.

Као директан вид подршке градовима и општинама, СКГО је током 2023. године спроводила укупно **81 пакет подршке**, који представља методолошки инструмент који је развила СКГО у складу са потребама чланица, ради унапређења услуга, процедура и докумената у областима специфичним за њихов рад. Пакети подршке садрже обуке, саветодавну подршку, *ad hoc* консултације и менторство, као и размену знања и искустава међу локалним службеницима ради унапређења нивоа квалитета рада локалне администрације и обезбеђивања боље услуге грађанима и привреди. Неке од тема пакета биле су: израда плана развоја, средњорочно планирање, капитално буџетирање, успостављање јединствених управних места, управљање отпадом, смањење ризика од катастрофа, примена принципа родне равноправности, женско предузетништво итд.

СКГО је припремила/унапредила **32 модела локалних аката** или докумената у областима родне равноправности, социјалног укључивања Рома и Ромкиња, управљања отпадом, буџета, пореза и др. То су модели аката за примену Закона о родној равноправности (Одлука о оснивању Комисије за родну равноправност са описом посла, Одлука о Савету за родну равноправност са описом посла, Опис посла за лице за родну равноправност), План управљања ризицима за повреду родне равноправности, Извештај о плану управљања ризицима за повреду родне равноправности; Модел пословника привременог органа, Модели аката у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, Модел одлуке о управљању отпадом (ревидиран); ревидирани обрасци за програмски буџет, 23 модела нових и ажурираних административних поступака из изворне надлежности у области пореских поступака итд.

До краја године се очекује израда следећих модела: модела одлуке о привременом финансирању буџета града/општине са пратећим упутством; програма унапређења социјалне заштите; правилника о обезбеђивању и пружању услуге смештаја; правилника о обезбеђивању и пружању услуге становања уз подршку; правилника за процену потреба корисника и потенцијалних корисника услуга социјалне заштите; методологије формирања цене услуга социјалне заштите на локалном нивоу, укључујући и модел акта о утврђивању економске цене услуга; методологије за мапирање потреба корисника/потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите на територији ЈЛС и идентификацију ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу, као и ревизија модела правилника о критеријумима и мерилима за одређивање учешћа корисника у трошковима услуга.

У извештајном периоду израђено је **6 приручника/водича/смерница/упутстава**, објављено је једно реиздање раније припремљених инструктивних материјала, а **10** материјала је у финалној припреми за објављивање, што укупно чини **16 инструктивних материјала које је СКГО припремила у 2023. години**. Током ове године СКГО је објавила: (1) Приручник за програмирање и буџетирање јавног здравља на локалном нивоу, (2) Подсетник за родно одговорно буџетирање (са предлогом плана за увођење родно одговорног буџетирања), (3) Смернице за израду Процене ризика и планова заштите и спасавања, (4) Измењен и допуњен Приручник за стратешко планирање јавног здравља на локалном нивоу са израђеним акционим планом, (5) Смернице за израду локалног планског документа у области запошљавања, (6) Приручник за израду и реализацију годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини кроз Информациони систем Управе за пољопривредно земљиште.

До краја 2023. године СКГО планира објављивање следећих материјала, који су у финалној фази припреме: (1) Приручника о унапређењу подршке родитељству и раном развоју деце, (2) Приручника за увођење електронског канцеларијског пословања, (3) Практична

политике у области заштите животне средине, (4) Смерница за израду плана промотивних активности ЈЛС, (5) Смерница за остваривање начела социјалне правде обезбеђивањем повољнијих услова и виших стандарда у пружању услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС, (6) Приручника за спровођење конкурсних поступака на бази компетенција, (7) Смерница за вредновање понашајних компетенција, (8) Смерница за управљање људским ресурсима у међуопштинским органима, службама, установама и организацијама, (9) Смерница за локалне самоуправе за организацију процеса предлагања, рангирања и укључивања капиталних пројеката у буџет, (10) Приручника за јавне набавке за наручиоце у локалним самоуправама.

Током 2023. године чланице су обавештаване посредством „**Правних новости**“, система за информисање градова и општина о новим прописима, и дата им је обрађена информација о пет новоусвојених измена и допуна закона који се односе на локалну самоуправу и који установљавају одређене обавезе. Реч је о Закону о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, Закону о изменама и допунама Закона о управљању отпадом, Закону о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, Закону о допунама Закона о озакоњењу објеката и Уредби о начину, условима и поступку за привремено прикључење на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију незаконито изграђених објеката, као и Закону о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом. До краја године ЈЛС ће кроз систем за информисање добити обавештење о још четири закона – Закону о изменама и допунама закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, Закону о изменама и допунама закона о буџетском систему, Закону о буџету РС за 2024. годину и Закону о изменама и допунама закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Током периода извештавања, **преко сервиса *e-Питање***, где чланице могу да поставе питања у вези са функционисањем локалне самоуправе у различитим областима и са применом надлежности и послова градова и општина, постављена су 272 питања, а до сада је одговорено на **253** питања, док база питања и одговора, која је доступна на сајту СКГО, садржи више стотина информација разврстаних по различитим областима односно подтемама које одговарају надлежностима локалне самоуправе.

СКГО је и ове године подржавала учешће представника градова и општина у раду европских и других регионалних организација. У сарадњи са МДУЛС подржана је припрема представника градова и општина за учешће на дванаестом састанку Заједничког консултативног одбора Републике Србије и Комитета региона ЕУ, који је одржан у оквиру 8. одржавања Дана проширења ЕУ у Бриселу. СКГО ће учествовати у раду Политичког комитета Савета европских општина и региона (ЦЕМР) у децембру 2023. године, а покренут је и дијалог са овом организацијом о могућности да СКГО, односно Република Србија буде домаћин наредног заседања Политичког комитета ЦЕМР, који ће се одржати у јуну 2024. године. Током 2023. године СКГО је председавала Мрежом асоцијација локалних власти југоисточне Европе (*NALAS*), те је учествовала на заседању 18. генералне Скупштине *NALAS*-а, пратећој конференцији, састанку Комитета официра за везу, као и на састанцима различитих радних тела ове организације.

Подржано је учешће делегације Републике Србије у раду Конгреса локалних и регионалних власти Савета Европе (КЛРВСЕ) на два пленарна заседања, те састанку комитета за мониторинг Конгреса. Члан делегације Републике Србије је на 45. пленарном заседању Конгреса изабран за потпредседника Комитета за управљање. Као национални координатор, СКГО је учествовала у обележавању Европске недеље локалне демократије (ЕНЛД), коју координира Конгрес локалних и регионалних власти Савета Европе, а која се бавила темом јачања демократске отпорности локалних заједница у условима изазваним кризним ситуацијама. У оквиру прошлогодишњег издања ЕНЛД, Бач и Крагујевац су, уз подршку СКГО, националног координатора за ЕНЛД, освојили титулу Партнера за примере добре праксе у области заштите животне средине, уз свечану доделу награда, која је уприличена у Бриселу. Такође, и ове године СКГО је као један од националних координатора учествовала и у обележавању Европске недеље мобилности, с циљем промоције здравих видова превоза.

Настављена је промоција европских програма и фондова у којима може да учествује локална самоуправа, попут програма „УРБАКТ“, „Креативна Европа“, али и програма ЦЕРВ – „Грађани, једнакост, права и вредности“, који ће бити отворен за учеснике из Србије током 2024. године. Такође, СКГО је учествовала у промоцији, програмирању и мониторингу програма прекограничне сарадње Интеррег-ИПА, који ће у будућности бити интензивирани у сарадњи са МЕИ. Као део пружања додатне подршке локалним самоуправама у припреми и реализацији пројеката, Стална конференција градова и општина је успоставила електронски Портал за праћење извора финансирања пројеката ЛС. Нови сервис обухвата јавне позиве међународних донаторских организација, као и републичких и покрајинских фондова који су доступни градовима, општинама и градским општинама за финансирање локалних пројеката.

У Лиону је одржан Радни скуп о сарадњи Србије и Француске у организацији СКГО, Француске асоцијације локалних власти *AFCCRE* и региона Оверњ-Рон-Алп с циљем разматрања сарадње градова и општина двеју држава, економске сарадње, процеса европских интеграција и других повезаних питања. Повратна посета представника региона Оверњ-Рон-Алп је реализована у октобру 2023. године, када је договорена организација француско-српских сусрета током друге половине 2024. године. На седници Председништва одржаној 1. марта 2023. године потписан је годишњи Акциони план са Амбасадом Француске и представљен пројекат „Екоопштина 2“. СКГО је као партнер на пројекту „Екоопштина 2“ промовисала ову иницијативу и учествовала је у тематским жиријима. У оквиру пројекта награђено је 8 ЈЛС (Бачка Паланка, Сремска Митровица, Чајетина, Нови Сад, Врање, Врњачка Бања, Пирот и Крушевац) у четири категорије такмичења – одрживо управљање водом, одрживо управљање отпадом, енергетска ефикасност и одржива урбана мобилност.

СКГО је била домаћин делегацији Конгреса локалних власти Молдавије (*CALM*) током студијске посете Србији и у сарадњи са МДУЛС пренела своја искуства и постојећу праксу у погледу заступања интереса локалног нивоа власти у процесу израде националних политика и механизма подршке за изградњу капацитета локалних самоуправа, са акцентом на европским интеграцијама.

Информисање и комуникација су веома значај аспект рада организације и, у складу с тим, активно смо радили на дистрибуцији информација чланицама, али и промоцији активности у медијима. Кабинетима градоначелника и председника општина у извештајном периоду проследили смо око 80 информација од значаја за рад локалне самоуправе.

Интернет портал СКГО је значајан извор информација за наше чланице и partnere, а ове године објавили смо више од 290 вести, најаву и конкурса, уз просечну посећеност од **11.000 посета** месечно. СКГО је присутна на друштвеним мрежама, а наше налоге прати **12.068** пратилаца, и то **6938** на Фејсбуку и **4367** на Твитеру, док Инстаграм налог СКГО, отворен током 2022. године, прати **763** корисника. Ове године имали смо укупно 725 објава на друштвеним мрежама – 341 на Фејсбуку, 92 на Твитеру, 293 на Инстаграму. Објава о манифестацији коју организује Општина Коцељева на налозима СКГО изазвала је највећу пажњу, са око 5795 прегледа и више од 280 реакција. Значајну пажњу пратилаца изазвале су и објаве које се односе на активности које СКГО реализује у конкретним локалним самоуправама, као и догађаји којима се обележавају кључне пројектне активности и резултати остварени на крају имплементације пројеката у локалним самоуправама. У штампаним и онлајн медијима објављено је 1125 вести о раду асоцијације, док смо се у телевизијским и радио-прилозима појавили око 70 пута. Кроз базу, која садржи више од 4000 мејл адреса, прослеђено је пет издања *eНовина* СКГО.

Завршен је 11. медијски конкурс „Другачије од других“, о пракси у локалној самоуправи, намењен новинарима националних, регионалних и локалних медија. На конкурс је учествовао 31 новинар локалних и националних медија са 44 прилога. Свечана промоција седам најбољих прилога са овогодишњег конкурса организована је у склопу пратећег програма 51. скупштине СКГО.

Служба за информисање и комуникацију СКГО активно је радила на промоцији Европске недеље мобилности, стављајући у фокус активности које су реализовале локалне самоуправе с

циљем промоције здравих видова транспорта, као и поводом обележавања Европске недеље локалне демократије, чији је циљ подизање нивоа свести грађана о начину рада локалних власти, као и информисање о могућностима учешћа у локалним процесима доношења одлука. На веб-порталу и друштвеним мрежама су уз посебну пажњу промовисане наведене акције, као и више од 20 догађаја организованих у извештајном периоду.

Највећи део активности и резултата у 2023. години остварен је уз велику помоћ и подршку коју СКГО добија спровођењем пројеката и програма који се финансирају средствима из мултилатералне и билатералне међународне помоћи. Следећи пројекти и програми спровођени су односно покренути током 2023. године:

1. Пројекат „Партнерство за добру локалну самоуправу“, чији је донатор Влада Швајцарске
2. Програм „*EU Exchange 6*“, који спроводи СКГО у сарадњи са Министарством финансија и Републичким секретаријатом за јавне политике, а чији је донатор Европска унија
3. Пројекат „Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу“, који спроводи СКГО уз стратешку подршку Шведске асоцијације локалних власти и региона (САЛАР) и финансијску подршку Владе Шведске (СИДА)
4. Пројекат „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, који спроводи СКГО у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање борачка и социјална питања (МРЗБСП), а чији је донатор Европска унија
5. Пројекат „Подршка локалној самоуправи за ширење добрих политика и пракси подршке родитељству“, који спроводи СКГО у сарадњи са Уницефом, а чији је донатор – Лего фондација
6. Пројекат „Школе за бољи квалитет ваздуха“, који спроводи СКГО у сарадњи са Уницефом, а чији је донатор – Влада Норвешке
7. Пројекат „*Be.CULTOUR – Beyond CULTural TOURism*“, који спроводи *CNR IRRIS* Италија у сарадњи са СКГО и 13 партнерских организација из 10 земаља, а чији је донатор Европска унија кроз програм „Хоризонт 2020“.
8. Пројекат „Унапређење квалитета и ефикасности у пружању услуга на локалном нивоу“, који спроводи СКГО у сарадњи са ГИЗ-ом, а чији је донатор Влада СР Немачке
9. Пројекат „Унапређење капацитета локалне самоуправе за остваривање права детета“, који спроводи СКГО у сарадњи са Уницефом и уз његову финансијску подршку
10. Пројекат „Јачање капацитета за имплементацију новог Етичког кодекса локалних функционера“, који спроводи СКГО, а чији је донатор ОЕБС
11. Пројекат „Јачање капацитета локалних самоуправа за јавне набавке“, који спроводи СКГО у сарадњи са *Deloitte*-ом, а чији је донатор *USAID*
12. Пројекат „Унапређење примене принципа доброг управљања у локалним самоуправама“, који спроводи СКГО у сарадњи са *UNOPS*-ом, а чији је донатор Влада Швајцарске
13. Пројекат „Родно одговорно буџетирање, онлајн курс за представника локалних самоуправа, фаза 2: имплементација курса“, који спроводи СКГО, а чији је донатор ОЕБС.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 1. РЕФОРМИСАН ПОЛОЖАЈ И УРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Основне поставке система локалне самоуправе

У овом извештајном периоду СКГО је наставила са реализацијом активности предвиђених Акционим планом за спровођење Програма за реформу система локалне самоуправе за период 2021–2025. Између осталог, важно је истаћи да је СКГО активно сарађивала са Министарством државне управе и локалне самоуправе (МДУЛС) у припреми анализа и предлога неопходних за покретање процеса измена и допуна Закона о локалној самоуправи, које су планиране Програмом. У оквиру овог процеса посебно су разматране области унапређења међуопштинске сарадње, стандардизације организационих облика организација и служби које оснива ЈЛС, унапређења надзорне функције локалне скупштине и доступности прописа из изворне надлежности у електронском облику, редефинисање надлежности за одлучивање у другостепеном управном поступку у области изворних послова, развијања нових модалитета управљања процесом поверавања или преношења надлежности, као и уређивања обавезе укључивања ЈЛС, односно националне асоцијације локалних власти у процес припреме нацрта докумената јавних политика, закона и других општих аката којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу.

Поред тога, у сарадњи МДУЛС и СКГО спроведене су анализе неопходних финансијских, људских и техничких капацитета у ЈЛС за спровођење постојећих и нових послова, чији је циљ да омогуће бољу организацију и планирање ресурса и средстава за обављање како постојећих послова ЈЛС тако и евентуалних нових надлежности. Анализа је спроведена у 21 ЈЛС у области вођења матичних књига и одлучивања у првостепеном управном поступку. Као вид подршке МДУЛС, по први пут је на системски начин спроведено и мерење доступности и квалитета приоритетних услуга локалне самоуправе (услуга управних органа, комуналних услуга и услуга јавних установа) у 30 ЈЛС. Оба мерења се заснивају на методологијама које је СКГО у сарадњи са МДУЛС израдила током 2022. године.

Заједно са Институтом за политичке студије (ИПС), СКГО је организовала конференцију на чијем програму је било 16 излагања која су плод рада 22 истраживача из четири академске установе (ИПС, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Правни факултет Универзитета Унион и Институт за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду) и три организације (ЦеСИД, НАЛЕД и СКГО), као и независни истраживачи. Излагања су била разврстана у пет тематских панела: Актери локалне демократије, Инфраструктура локалне демократије, Непосредна и делиберативна демократија на локалном нивоу, Централна власт и локална демократија и Установе локалне демократије. Одабрани радови објављени су у посебном темату редовног броја (3/2023) *Српске политичке мисли* (један од највише ранжираних политиколошких часописа у Србији).

У очекивању увођења привременог органа у 66 чланица СКГО, а пред локалне изборе који се очекују 17. децембра, израђен је Модел пословника привременог органа.

СКГО је наставила учешће (започето 2020. године) у раду комисије МДУЛС-а која на јавним позивима одабира пројекте међуопштинске сарадње (који добијају финансијску подршку Владе Швајцарске) и која прати њихово спровођење. Комисија је радила на праћењу спровођења пројеката одабраних на 3. јавном позиву крајем 2022. године.

Током 2023. године у Београду су одржана два састанка Мреже начелника управа градова, општина и градских општина. Први састанак је окупио 56 учесника из 47 чланица СКГО са темом „Међуопштинска сарадња градова и општина – потребе и капацитети“ на којем су разматране потребе чланица СКГО за међуопштинском сарадњом и о њиховим капацитетима да је спроводе. Том приликом начелницима су представљене Смернице за оснивање међуопштинских предузећа, као и пратећи модели међуопштинских споразума и уговора. Други

састанак је окупио 48 учесника из 38 чланица и био је посвећен размени искустава у успостављању јединственог управног места.

У Нишу је одржан састанак Мреже секретара скупштина градова, општина и градских општина, на којем се окупило 113 учесника из 72 чланице, а разговарало се о надлежностима локалних скупштина према Закону о полицији, јавности рада локалних скупштина, као и о улози локалних скупштина у поштовању принципа родне равноправности. Такође, одржана је и радионица са 18 секретара локалних скупштина, као и заменика секретара и руководиоца служби за скупштинске послове из 15 чланица СКГО, на којој је дефинисан прелиминарни списак аката чија припрема је неопходна за квалитетнији рад и функционисање органа ЈЛС, а који би представљали значајну подршку нормативној функцији скупштина ЈЛС.

У периоду од априла до јуна 2023. године СКГО је реализовала 7 акредитованих дводневних обука на тему „Управљање нормативним процесима и израда правних аката локалне самоуправе“. Циљ обуке био је да службеници у јединицама локалне самоуправе који учествују у изради нацрта правних аката локалне самоуправе унапреде своја знања и вештине кад је реч о процесу израде нацрта правних аката локалне самоуправе ради подизања квалитета тих аката и постизања уједначене праксе. Обуку је похађало укупно 120 учесника из 46 ЈЛС, док је тест положило укупно 109 учесника.

Управљање људским ресурсима у локалним самоуправама

Кључне активности током 2023. године биле су усмерене у правцу подршке ЛС и сарадње са МДУЛС на даљем реформисању и унапређењу система управљања људским ресурсима у локалној самоуправи. У овом периоду највише се радило на законодавним активностима. У периоду од фебруара до јула СКГО је учествовала у раду радне групе МДУЛС за измену и допуну Закона о запосленима у АП и ЈЛС и подржала је организовање два скупа у оквиру јавне расправе о предлозима изменама и допунама, на којима је учествовало око 120 учесника из око 70 ЈЛС. Након финализације предлога измена Закона, настављен је рад на Уредби за спровођење интерног и јавног конкурса за попуњавање радних места у органима АП и ЈЛС. Сврха ових измена и допуна је увођење провере свих врста компетенција потребних за рад службеника у конкурсне поступке за попуњавање радних места и, према тренутним предлозима ових прописа, планирано је да они ступе на снагу 1. јануара 2024. године. С тим у вези, СКГО ће до краја године спровести низ активности ради подизања капацитета службеника у ЈЛС да спроводе конкурсне поступке засноване на компетенцијама. На првом месту, СКГО ће развити програм обуке и неопходне материјале за обуку „Спровођење интервјуа на бази компетенција“ и израдити приручник за спровођење конкурсних поступака на бази компетенција и смернице за вредновање понашајних компетенција. По први пут, СКГО ће радити и на материјалима за инфо-кутак за кандидате у конкурсним поступцима, чији је циљ информисање потенцијалних кандидата о начину пријављивања и фазама, као и другим битним чињеницама о конкурсним поступцима. Такође, СКГО учествује и у раду радне групе МДУЛС за припрему предлога Уредбе о централној кадровској евиденцији, чији је циљ уређење и функционисање заједничког информационог система за управљање људским ресурсима за државне органе и органе АП и ЈЛС.

Током 2023. године СКГО је наставила да развија капацитете службеника за управљање људским ресурсима. У јуну 2023. године организован је XIII састанак Мреже за управљање људским ресурсима, на коме су размењиване актуелности и информације о реформским процесима у овој области, а који је окупио 82 представника из 57 ЈЛС. Такође, током јуна је организовано осам регионалних обука на тему „Анализа сврхе и описа посла и образаца компетенција у планирању конкурсних поступака“, на којима је учествовало 90 представника из 60 ЈЛС.

Ради подршке градовима и општинама у спровођењу радњи током циклуса стручног усавршавања, у оквиру поменутог састанка Мреже за управљање људским ресурсима, СКГО је организовала радионицу на тему „Активности у планирању и спровођењу годишњег циклуса стручног усавршавања“, а презентовани су и резултати и планови развоја у овој области у будућности. До краја године биће организован још један скуп ради подршке циклусу стручног усавршавања, а на тему „Доношење програма и буџетирања стручног усавршавања у ЈЛС“. Као

и претходних година, СКГО је учествовала у радној групи за координацију процеса и припрему нацрта секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе за 2024. годину. СКГО је предложила измене и допуне постојећих програма обуке и предложила нове. Нацрт секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе за 2024. годину садржи 17 области стручног усавршавања и 116 програма обуке, од којих је 10 измењено или усклађено, а уведено је 7 нових програма обуке.

До краја године биће израђене смернице за управљање људским ресурсима у међуопштинским органима, службама, установама и организацијама. Њихова сврха јесте утврђивање стандарда и препорука у области управљања људским ресурсима који треба да буду примењени у међуопштинским органима, службама, установама и организацијама ради њиховог ефикасног функционисања.

Примена начела доброг управљања у локалној самоуправи

У сарадњи са МДУЛС, одржано је пето национално такмичење за најбољу градску или општинску управу у примени начела доброг управљања, а за најбоље примере 2022. године изабрани су Општина Врњачка Бања у категорији „Равноправност и антидискриминација“, Општина Сокобања у категорији „Транспарентност и учешће јавности у раду локалне самоуправе“, Град Врање у категорији „Одговорност и владавина права“ и Град Крагујевац у категорији „Административна ефикасност и делотворност“. Поред новчаног наградног фонда, који обезбеђује МДУЛС, у укупном износу од 10 милиона динара, СКГО је победницима конкурса донирала опрему на основу предложене намене за утрошак средстава. Укупна вредност наградног фонда СКГО износи 4,5 милиона динара, који су у једнаким износима од по 1.125.000 динара расподељени на четири победника конкурса. Национална годишња награда за избор најбоље праксе у примени начела доброг управљања на локалном нивоу успостављена је 2018. године, на иницијативу МДУЛС и СКГО и уз подршку Владе Швајцарске. Реализација награде је од 2023. године подржана кроз програм „Партнерство за добру локалну самоуправу“, који подржава Влада Швајцарске.

Поред тога, СКГО је већ традиционално кључни партнер Заштитника грађана у поступку доделе Награде за унапређење приступачности. На јавни позив пријавило се 14 ЈЛС са својим примерима, од чега је 5 примера ушло у ужи избор, а Награда за унапређење приступачности за 2022. годину уручена је Граду Ужицу.

СКГО је у претходном периоду, у сарадњи са МДУЛС, наставила промоцију подршке усвајању Етичког кодекса функционера локалне самоуправе, захваљујући чему је број ЈЛС које су усвојиле овај документ значајно увећан (53 ЈЛС). Такође, после дистрибуције прва четири издања Водича за примену Етичког кодекса функционера локалне самоуправе (укупно 27.500 примерака) у 122 чланице СКГО, одштампано је и пето издање (10.000 примерака), за преосталих 48 чланица (достављено у 40). Уз њих су дистрибуирани и постери с текстом Кодекса на српском језику и на језицима националних мањина у службеној употреби у појединим ЈЛС.

СКГО је 14. и 15. октобра спровела пилот-програм обуке чланова локалних савета за праћење примене Етичког кодекса функционера локалне самоуправе, израђен 2020. године, како би после тога био уобличен коначни програм који постаје део понуде СКГО. На овај семинар позвано је свих 15 чланица које су усвојиле Кодекс и које имају савет за праћење његове примене. Одазвало се седам чланица, из којих је дошло укупно 14 полазника.

Током 2023. године одржан је и сет обука „Послови и овлашћења комуналне милиције“, намењених унапређењу стручних капацитета комуналних милиционара на локалу. Одржано је укупно 9 обука, на којима је учествовало преко 250 полазника. Програм ове обуке на предлог СКГО се налази у Нацрту секторског програма континуираног стручног усавршавања запослених у јединицама локалне самоуправе за 2024. годину, те ће у наредном периоду бити доступан и у форми акредитоване обуке.

СКГО је одржала четири регионалне радионице за представљање модела аката за примену Закона о родној равноправности. Представљено је пет модела аката: Одлука о оснивању Комисије за родну равноправност са описом посла; Одлука о Савету за родну равноправност са описом посла; Опис посла за лице за родну равноправност; План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности; Извештај о плану управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности.

У истом периоду развијена је методологија за Индекс родне равноправности, који је инован у складу са новим Законом о родној равноправности. Индекс је спроведен на узорку од 80 јединица локалне самоуправе, а кључни налази указују на различите начине формирања локалних механизма и потребу за уједначавањем поступања и даљим јачањем капацитета запослених. Почетком 2023. године спроведена је анализа усвајања и примене Европске повеље о родној равноправности, укључујући прикупљање података за све ЈЛС у Србији. СКГО ову активност спроводи као своју редовну активност у оквиру послова националне координације за ЦЕМР. Настављено је учешће у стручној радној групи за подршку Координационом телу за родну равноправност, укључујући подршку за годишњу конференцију и доделу награда за родну равноправност. Поред тога, одржане су и две обуке за родно одговорно буџетирање, које је похађало преко 60 учесника. Поред тога, уз подршку ОЕБС, отпочето је спровођење онлајн курса за представнике локалних самоуправа, за који је планирано да обучи 120 представника ЈЛС за родно одговорно буџетирање, са посебним фокусом на родној анализи.

Пакети подршке за родну равноправност, који су спроведени у Врању и Кањижи, повећани су у свом обиму и обухватају правну усклађеност са Законом о родној равноправности (унапређење докумената о механизмима за родну равноправност, припрема плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности, припрема годишњег извештаја о родној равноправности), израду локалног акционог плана за родну равноправност у оквиру партиципативног процеса и родно одговорно буџетирање. У оквиру пакета је потписана Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу и успостављени су и уподобљени законским одредбама лице за родну равноправност, Комисија за родну равноправност и Савет за родну равноправност. За град Врање и општину Кањижа припремљени су планови управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности са проценом ризика, у складу са подзаконским актима.

СКГО је спровела пројекат „Унапређење ефикасности и квалитета у пружању услуга на локалном нивоу“ уз подршку ГИЗ-а и у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе, кроз који је пружена техничка подршка у 11 ЈЛС с циљем успостављања јединственог управног места. Током реализације пројекта повезано је око 70 поступака и обухваћено око 31.000 корисника којима су конкретне услуге доступније и за које је приступ услугама олакшан. Уштеде које су настале и на страни ЈЛС и, посебно, на страни корисника су око 23.750.000 динара за свих 11 ЈЛС на годишњем нивоу. Искуства овог, али и претходних пројеката СКГО послужила су као пример за израду радне верзије предлога Уредбе о ЈУМ-у, која је потом 26. октобра и усвојена.

Током 2023. године СКГО је наставила да организује консултативне састанке на тему (централне) **електронске писарнице**, као новог, бесплатног и свеобухватног софтверског решења којим се уводи електронско канцеларијско пословање. ЈЛС могу у потпуности да преузму софтверско решење или да интегришу своје електронске писарнице са обавезним функционалностима. Након више спроведених консултативних састанака, који су окупили преко 1000 представника ЈЛС, СКГО је одлучила да пружи подршку ЈЛС у попуњавању табела које су усклађене са захтевима *eПисарнице* и новом Уредбом о документарном материјалу са роковима чувања. Такође, у наредном периоду очекује се прва верзија приручника за увођење електронског канцеларијског пословања, који треба да пружи одговоре на најчешће постављена питања и дилеме ЈЛС у реализацији активности у овој области.

СКГО је крајем године ажурирала **поступке из изворне надлежности**, допуњујући их превасходно поступцима у вези са пореским поступцима и надлежностима локалних пореских администрација.

Такође, договорена је сарадња са Републичким секретаријатом за јавне политике, при чему се имао у виду рок дефинисан Законом о регистру административних поступака за уношење поступака из изворне надлежности – јануар 2024. године. СКГО је у поступку попуњавања тестног модела Регистра поступцима из изворне надлежности, који се налазе на сајту СКГО. Циљ је да се сви релевантни подаци које садрже модели административних поступака и који одговарају захтевима Регистра унесу, те да се поделе свакој ЈЛС појединачно на прилагођавање и неопходне измене.

СКГО је учествовала у изради Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој организација цивилног друштва у периоду 2022–2023. године, чији је носилац Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Акционим планом предвиђено је одржавање неколико циклуса акредитованих обука у форми вебинара у којима је СКГО наведен као партнер. С тим у вези, током октобра реализоване су три акредитоване дводневне обуке на тему „Финансирање програма од јавног интереса које спроводе удружења“. На обукама је учествовало 79 запослених из 39 ЈЛС. Обуке су реализоване у сарадњи са представницима Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Договорено је да почетком децембра ове године буду реализоване још три једнодневне акредитоване обуке на тему „Сарадња са организацијама цивилног друштва“.

Додатно, када је реч о доприносу овом сегменту унапређења рада ЈЛС, СКГО је спровела ново мерење Индекса партиципације у урбанистичком планирању за 2023. годину, а на основу методологије коју је СКГО израдила у претходном периоду. Мерење је реализовано у 20 ЈЛС, уз обухват од 30 локалних урбанистичких планова. Налази овог мерења биће коришћени за планирање конкретних видова подршке ЈЛС ради унапређења инклузивности планских процеса.

Ради мерења напретка који су градови и општине остварили током претходног двогодишњег периода у погледу свеукупне примене принципа доброг управљања, СКГО ће до краја 2023. године израдити анализу учинка и капацитета јединица локалних самоуправа у примени принципа доброг управљања кроз примену Индекса добре управе. Налази овог индекса служиће приликом планирања даљих активности подршке СКГО својим чланицама са циљем даљег унапређења ових принципа, који су у основи самог постојања локалне самоуправе.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 2. УНАПРЕЂЕН СИСТЕМ РАЗВОЈНОГ ПЛАНИРАЊА И ФИНАНСИРАЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Развојно и средњорочно планирање у локалној самоуправи

У извештајном периоду настављена је конструктивна сарадња са националним институцијама, пре свега са МДУЛС, МФИН, МЕИ и РСЈП у примени планског система на локалном нивоу и реализацији дефинисаних праваца подршке за развојно и средњорочно планирање у ЛС. Стручна служба СКГО пружила је допринос у оквиру радне групе (РГ) која је израдила Уредбу о поступку припреме нацрта Плана развоја Републике Србије (усвојена у јуну 2023), којом је, поред осталог, усмерен и начин укључивања ЈЛС у процес израде нацрта плана развоја. У оквиру јавног консултативног процеса који је покренуло МЕИ о Нацрту Закона о успостављању и функционисању система за управљање кохезионом политиком, усвојени су предлози Стручне службе СКГО у правцу бољег профилисања улоге асоцијације локалних власти као представника ЛС и партнера у контексту овог закона.

Конкретни доприноси СКГО из перспективе ЛС су пружени и у оквиру рада (у координацији РСЈП) на нацртима две нове уредбе којима ће бити замењена важећа Уредба о методологији управљања јавним политикама. Сарадња је настављена и у оквиру РГ коју координира РСЈП за спровођење Програма за управљање јавним политикама и регулаторну реформу, као и кроз функционисање платформе за дијалог о спровођењу Програма реформе управљања јавним финансијама, који координира Министарство финансија. У оквиру ових форума, СКГО осигурава да се извештавање о оствареним резултатима, спроведеним активностима и договори о даљим плановима садржински консолидују са Програмом за реформу система ЛС (ПРЛС), који координира МДУЛС, и да најактуелније информације којима СКГО располаже буду одражене у свим овим материјалима.

За општи преглед ситуације и праћење параметара у погледу постепеног напретка ЛС у развојном и средњорочном планирању, од посебног значаја је мапирање које је Стручна служба СКГО обавила у неколико итерација, закључно са октобром 2023. године (налази размењени са РСЈП). Актуелни преглед за 2023. годину резултирао је налазом да су укупно 94 ЈЛС усвојиле планове развоја (64.8% – од референтних 145 ЈЛС), а установљено је и да су још 34 ЛС у процесу израде овог документа (сходно скупштинским одлукама). Истовремено, у овом циклусу мапирања установљено је да су 23 ЈЛС усвојиле и објавиле средњорочни план за период 2023–2025. године (15.9% од 145 референтних ЈЛС). Израђен је и нацрт годишњег прегледа усаглашености програмских буџета и важећих средњорочних планова на узорку од 23 ЈЛС. Иако је обухват посматраних ЈЛС у овом смислу готово четвороструко већи од прошлогодишњег (са само 6 ЈЛС), основне констатације о нужности усклађивања методологије програмског буџетирања и средњорочног планирања остају идентичне. Договори са РСЈП у погледу налаза из овог прегледа биће од значаја за одлучивање о наредним корацима приликом извештавања о спровођењу ПРЛС за 2023. годину, и у припреми АП ПРЛС за период 2024–2025.

У оквиру Програма „*EU Exchange 6*” (подршка ЕУ/ИПА 2019), у 2023. години у фокусу је било спровођење пакета подршке ЈЛС за израду планова развоја (ПР) и средњорочних планова (СП), и то финализација подршке за ЈЛС изабране по првом јавном позиву из 2022. године и активирање подршке за корисничке ЈЛС по новом позиву из 2023. године (укупно 40 пакета подршке – 20 за ПР и 20 за СП). До тренутка овог извештавања, корисничке ЈЛС из првог конкурсног циклуса већински су окончале процес и локалне скупштине су усвојиле предметне планске документе, и то планове развоја у 9 од 12 ЈЛС, а средњорочне планове у 7 од 10 ЈЛС. Када је реч о другом јавном позиву, по окончању конкурса у првој половини године, СКГО је са изабраним ЈЛС усагласила и потписала споразуме о сарадњи (8 ЈЛС за ПР и 10 ЈЛС за СП) и од средине 2023. започела ефективну реализацију пакета подршке (у оквирном трајању од 12 месеци) кроз непосредан радионичарски рад са локалним тимовима, припрему анализа и пратећих локалних аката, а у складу са важећим методологијама. Допунска делимична подршка за финализацију плана развоја омогућена је и још једној општини која је корисница пакета подршке за капитално буџетирање, при чему су се имали у виду повезаност процеса и расположиви програмски ресурси.

Праћење спровођења Агенде 2030 УН и посебно интересовање за начин локализације циљева одрживог развоја (ЦОР) били су актуелни и у извештајном периоду и СКГО је наставила размену информација и сарадњу са надлежним актерима (Кабинет председнице Владе, МЕИ, РСЈП, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Републички завод за статистику итд.), посебно у оквиру пројектних форума које координира ГИЗ. Почетком године, на захтев ДРИ за доставу података и информација о локализацији ЦОР у Републици Србији, СКГО је припремила детаљан преглед и одговоре, при чему је припрема материјала укључила мапирање веза ЦОР и приоритетних циљева ЛС у усвојеним плановима развоја (73 плана развоја ЈЛС у том тренутку). Стручна служба СКГО дала је свој допринос у оквиру годишњег анкетања о локализацији ЦОР, које спроводи Савет европских општина и региона (*CEMR/PLATFORMA/UCLG* иницијатива) и укључена је као партнер у реализацију пројекта *NALAS*-а и ГИЗ-а „Регионална сарадња за бољу социјалну инклузију на локалном нивоу“ (*SoRi III*), који посебно промовише принцип *LNOB* из Агенде 2030 да нико не сме бити изостављен (из активности подршке). Непосреднија подршка за локализацију ЦОР пружа се уз посредовање СКГО кроз све пакете подршке ЈЛС за израду планова развоја (делимично и у оквиру пакета за израду средњорочних планова).

Када је реч о изградњи капацитета ЛС у оквиру предметног резултата током 2023. године, она је спроведена кроз различите формате и пројекте, и то регионалне акредитоване дводневне обуке на тему „Управљање пројектним циклусом и извори финансирања пројеката“ (током маја и јуна, на 5 регионалних локација, са укупно 71 учесником из 33 ЛС); као и допунске инструктаже на теме „Повезивање планских и буџетских процеса“ и „Примена средњорочног планирања“, која је спроведена у оквиру јесењих буџетских семинара намењених свим ЈЛС (4 регионалне локације и 2 вебинара, у складу са текстом у наставку).

Систем финансирања локалне самоуправе и фискалне децентрализације

СКГО је наставила разматрање измена законског оквира од значаја за приходну страну локалних буџета и током 2023. године предузела низ активности, посебно у погледу измена и допуна Закона о накнадама за коришћење јавних добара (ЗОН). На предлог групе општина из западне Србије, на чијој територији послују привредна друштва која се баве производњом електричне енергије и користе хидроакмулације вештачких језера за те намене, обављене су детаљне консултације о могућности увођења посебне накнаде коју би такве ЈЛС наплаћивале. О предлогу се дискутовало са свим ЈЛС на целој територији Србије које су у сличној ситуацији, а у разматрања овог питања били су укључени и представници Министарства рударства и енергетике и Министарства финансија. Поред тога, кад је реч о потреби за изменама и допунама ЗОН и подзаконских аката у погледу различитих накнада од којих приходе у целини или делимично убирају ЈЛС, прикупљени су и систематизовани предлози из градова и општина и чланова Мреже начелника локалних пореских администрација (ЛПА) и обављене консултације са партнерима СКГО (Програм „МЕД III“ – „За Одговорне локалне финансије, који спроводи ХЕЛВЕТАС, а финансира Влада Швајцарске Конфедерације, који непосредно сарађује са бројним локалним пореским администрацијама). На основу идентификованих предлога, СКГО је припремила Иницијативу за измене и допуне ЗОН и доставила је Министарству финансија средином марта. Министарство је са своје стране припремило Нацрт закона о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара и током априла и маја спровело јавну расправу, у оквиру које је СКГО формално поновила предлоге и примедбе садржане у споменутој иницијативи који нису адресирани у тексту Нацрта. Наведене активности резултирале су тиме да је део предлога СКГО обухваћен новим Нацртом који је Влада утврдила, а крајем августа доставила Предлог закона о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара у скупштинску процедуру (усвојен крајем октобра). Предлози СКГО који су обухваћени усвојеним законом, односе се на накнаде за промену намене пољопривредног земљишта, накнаде за заштиту и унапређивање животне средине, накнаде за коришћење јавне површине и накнаде за коришћење природног лековитог фактора.

Када је реч о Закону о порезима на имовину (ЗПИ), иако током 2023. године није било консултативних активности на изменама и допунама, почетком октобра у скупштинску процедуру достављен је Предлог закона о измени ЗПИ и усвојен крајем октобра. Стручна служба СКГО сагледала је најважније измене које се тичу новог одлагања рока за преношење надлежности за утврђивање пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права – са Пореске

управе (ПУ) на ЈЛС – до 1. 1. 2025. године (претходни рок био је почетак 2024. године). Сходно усвојеним изменама, ЈЛС треба да у периоду од 1. новембра до 31. децембра 2024. године преузму од ПУ запослене који обављају послове наплате и контроле ових пореза, предмете, ИТ систем, архиву, опрему и средства за вршење надлежности у тим областима, сразмерно броју преузетих запослених лица.

Стручна служба СКГО током 2023. године спроводи периодично прикупљање планских и извештајних података од ЈЛС о буџетима за 2022. и 2023. годину и допуњује сетове података из претходних година, који би могли бити од значаја за аналитику (као и резултати најновијих СКГО мапирања у погледу буџетских докумената и процеса ЛС). Конкретно, у складу са праксом из претходних година, од јануара 2023. године реактивиран је позив свим чланицама за достављање финансијских извештаја за 2022. годину и финансијских планова за 2023. годину. Ради се о прилагођеним изводима из софтверске апликације ИСИБ АП ЈЛС, коју градови и општине примењују од почетка 2021. године и које је за референтни период у 2022. доставило 127 ЈЛС, а за период јануар–јун 2023. 131 ЈЛС. Надовезујући се на серије података прибављених од већине ЈЛС за период 2018–2021. године, СКГО обавља анализе прихода и расхода на узорку достављених финансијских извештаја и користи их за потребе збирног извештавања, као и у оквиру инструктаже ЛС кроз годишње буџетске семинаре. Такође, до краја године спроводи се анкетаирање 36 ЈЛС по Упитнику за вредновање учинка градова и општина у области локалних финансија и ЛПА, након чега ће уследити аналитичка обрада и поређење вредности индекса у односу на 2021. годину.

СКГО у сарадњи са програмом „МЕД III“ мапира приоритетне теме и потребе ЛПА и спроводи циљане активности изградње капацитета за све ЈЛС. У том смислу, у мају је у сарадњи са Институтом „Михајло Пупин“ реализован циклус регионалних радионица на тему коришћења и развоја јединственог информационог система ЛПА, са укупно 225 учесника из 105 ЛС (истакнуте су значајне теме и новине као што су повезивање са јединственом *eПисарницом*, уручење решења у *eСандуче*, нова нотарска апликација, фирмарине, репрограм, нови систем виртуелног упита стања за пореске обвезнике итд.). Нови циклус радионица планира се до краја 2023. године у складу са изменама ЗОН и ЗПИ како би се о новинама од значаја за рад ЛПА комуницирало са ЈЛС. У марту је у сарадњи са Републичким геодетским заводом организован заједнички састанак Мреже начелника ЛПА и Мреже за пољопривреду и рурални развој, посвећен теми промене намене пољопривредног земљишта (учествовало око 200 представника из 94 ЛС). Такође, у процесу сарадње са РСЈП за унапређење Регистра административних поступака, у другој половини године Стручна служба СКГО извршила је ажурирање значајног броја модела поступака који се односе на пословање ЛПА.

Планирање и извршење локалног буџета и финансијско управљање, контрола и интерна ревизија

Активности из обухвата овог резултата реализују се комплементарно са ПРЛС за период 2021–2025 (посебни циљ 2), као и Програмом реформе система управљања јавним финансијама (ПРУЈФ) за период 2021–2025. Министарство финансија је средином априла објавило за јавни увид и коментаре – Нацрт извештаја о спровођењу ПРУЈФ за 2022. годину. Стручна служба СКГО је припремила и доставила Министарству финансија информације за допуну овог извештаја, које су у највећој мери уважене и интегрисане у коначни извештај, који је Влада усвојила почетком маја.

Када је реч о регулаторном оквиру, значајне новине уследиле су крајем трећег и током четвртог квартала 2023. године. Према није било претходних консултативних активности у погледу Закона о буџетском систему (ЗобС), Влада је у првој половини октобра усвојила и доставила у скупштинску процедуру Предлог закона о изменама и допунама ЗобС (усвојен у последњој недељи октобра), којима се, поред осталог, продужава период примене мера контролисаног запошљавања у јавном сектору (до краја 2026. године) и рок за увођење родно одговорног буџетирања (РОБ) у целини (до буџета за 2025. годину). У погледу подзаконских аката у односу на ЗобС, у августу су покренуте консултације у оквиру рада на новој уредби о капиталним пројектима. Стручна служба СКГО је сагледала објављени радни текст Предлога

уредбе са образложењем, припремила коментаре од значаја за примену уредбе на локалном нивоу и консолидовала их у координацији са надлежним представницима Града Београда. Материјал са овим предлозима је достављен Министарству финансија, а предочени су и корисни допунски материјали припремљени током рада са ЈЛС на пакетима подршке (Програм „*EU Exchange 6*“) у овом домену. Влада РС усвојила је ову уредбу средином септембра, а главне новине представљене су током буџетских семинара у организацији СКГО до средине октобра.

Кад је реч о прописима који се односе на интерну финансијску контролу у јавном сектору, почетком октобра Министарство финансија је усвојило дуго очекиване измене правилника који уређују интерну ревизију (ИР) и стручно усавршавање интерних ревизора / стицање звања. Измене су конзистентне са верзијама ова два правилника које су биле предмет консултација у претходним годинама и усмерене ка обезбеђивању већег обухвата јавног сектора РС функцијом ИР (флексибилнији модалитети успостављања функције ИР, убрзавање поступка за сертификацију интерних ревизора и сл.).

У складу са праксом из претходних година, и 2023. године спроведене су аналитичке активности за сагледавање квалитета примене програмског буџетирања и других повезаних аспеката од стране ЛС. Ради се о деветом узастопном годишњем циклусу мапирања, у оквиру којег су додатно проверени и примена родно одговорног буџетирања (РОБ), као и практиковање процеса у вези са транспарентношћу буџета од стране ЛС (организовање јавних расправа и израда грађанских водича кроз буџет). Обрада материјала завршена је са следећим главним налазима: укупан број ЛС које су у Одлукама о буџету за 2023. годину примениле ПБ у складу са минималним методолошким захтевима износи 160 (од 170 ЛС), односно 94,1%, исто као и претходне године; грађански водич кроз одлуку о буџету израдила је 91 ЛС (53,5% – унапређење у односу на налаз од 40% из претходне године); грађански водич кроз завршни рачун израдило је 12 ЛС (7,05% – благи помак у односу на прошлогодишњих 5,8%); док је план за поступно увођење РОБ за 2023. годину усвојила 61 ЛС (35,9% – пад у односу на 44,1% из прошле године, али делимично условљен недостатком информација о пролонгирању рока за финалну примену РОБ); јавна расправа о одлуци о буџету за 2023. годину спроведена је у 107 ЛС (62,9% – благо унапређење у односу на прошлогодишњих 60,6%) ЈЛС. Детаљнија анализа праксе РОБ код ЛС је у финалној фази, али доступни налази указују на углавном стагнирајући број ЛС које на релативно задовољавајући начин интегришу родну перспективу у буџет (прошлогодишњи резултат на бази буџета ЛС за 2022. годину био је 58,8%).

Директна техничка подршка ЈЛС у различитим аспектима буџетирања и финансирања настављена је у извештајном периоду кроз неколико актуелних пројеката које спроводи СКГО. У оквиру Програма „*EU Exchange 6*“, у 2023. години у фокусу је било спровођење пакета подршке ЈЛС за планирање и укључивање у буџет капиталних пројеката (КП), и то финализација подршке за ЈЛС изабране по првом јавном позиву из 2022. године и спровођење подршке за корисничке ЈЛС по новом позиву из 2023. године (укупно 20 пакета подршке – 9 по првом и 11 ЈЛС по другом конкурсу). До средине године, подршка је окончана за све корисничке ЈЛС из првог конкурсног циклуса – одржане су радионице са предлагачима пројеката и са комисијом за капиталне инвестиције свих ЈЛС, на тему праћења, извештавања и вредновања капиталних пројеката, а затим и завршни састанци у оквиру пакета, током којих су представљене препоруке за унапређење планирања и буџетирања КП у наредним буџетским циклусима, и израђене су Смернице (са прилозима/обрасцима) за спровођење процеса у ЈЛС, као резултат реализације пакета подршке. Када је реч о другом јавном позиву, по окончању конкурса у првој половини године, СКГО је са изабраних 11 ЈЛС усагласила и потписала споразуме о сарадњи и од средине 2023. започела ефективну реализацију пакета подршке (у оквирном трајању од 12 месеци). У складу са буџетским календаром у непосредном раду са локалним тимовима, иницијална подршка ЈЛС пружена је у припреми и доношењу одлука о комисији за капиталне пројекте, а израђени су и представљени прегледи процеса планирања, буџетирања и имплементације капиталних инвестиција за сваку корисничку ЈЛС. Током лета су спроведене радионице за формулисање предлога КП на усаглашеном формату обрасца, потврђени критеријуми за оцењивање и затим током јесени подржане локалне комисије у оцењивању и рангирању КП, како би њихови закључци/предлози били достављени већу за укључивање у нацрт одлука о буџету за 2024. годину.

Комплементарна подршка за увођење јавних буџетских портала (ЈБП) реализује се код укупно 20 ЈЛС које су углавном кориснице других пакета подршке у оквиру Програма „*EU Exchange 6*” (18 ЈЛС изабраних по програмским конкурсима које су исказале интересовање и за ЈБП, и 2 ЈЛС изабране по додатном позиву за ЈБП током лета 2023). Са свим ЈЛС закључени су споразуми о сарадњи и обављени припремни кораци у смислу набавке услуга за инсталацију, за спровођење обуке за коришћење софтвера и за пружање техничке подршке, као и набавке планираног хардвера (20 сервера и 20 УПС-ева). Код 10 ЈЛС са којима је подршка започета раније током године, до краја септембра су спроведени инсталирање опреме и софтвера и обука корисника, а са преосталих 10 ЈЛС ове активности реализују се до краја 2023.

Директна техничка подршка ЈЛС у домену интерне ревизије (ИР) и финансијског управљања и контроле (ФУК) припремљена је у сарадњи са МФИН / Централном јединицом за хармонизацију (ЦЈХ) и додељена је по јавном позиву који је реализован у првом кварталу 2023 („*EU Exchange 6*”). Процес административне и техничке провере и оцене пријава организован је кроз рад комисија у којима као чланови и посматрачи учествују представници МФИН, МЕИ, Делегације ЕУ и СКГО. На основу предлога Комисије за евалуацију и рангирање и потврде Надзорног одбора Програма (у мају 2023) додељено је 11 стручних подршки за две области – 5 ЈЛС за ФУК и 6 ЈЛС за ИР – за укупно 10 корисничких ЈЛС (једној ЈЛС додељена је подршка по оба конкурса). Подршка траје у оквирном периоду од 12 месеци и реализује се на основу споразума о сарадњи који су закључени средином године, до када су обављени и уводни састанци са овим ЈЛС. Ефективни рад са корисничким ЈЛС реализује се од краја 2023. године.

Заједничка церемонија поводом свечаног обележавања закључења споразума и почетка реализације подршке по свим конкурсима „*EU Exchange 6*” у 2023. години одржана је 16. јуна, уз учешће представника ЈЛС, МФИН, РСЈП, Делегације ЕУ и СКГО (81 учесник, од чега 42 из 33 ЈЛС).

Пакети подршке за 2 ЈЛС (Врање и Кањижа) за родно одговорно буџетирање реализују се у оквиру пројекта „Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу”, који спроводи СКГО уз стратешку сарадњу са САЛАР-ом и финансијску подршку Владе Шведске (СИДА). Током 2023. године одржане су радионице о РОБ, менторски састанци и припремљена по једна родна анализа буџета у свакој од корисничких ЈЛС.

У домену јавних набавки, СКГО је у сарадњи са *Deloitte*-ом укључена у пројекат јачања капацитета ЛС који финансира *USAID*. У 14 ЈЛС које су изабране путем јавног позива, прилагођена подршка пружа се у складу са законским оквиром, локалним планским документима, одлукама о буџету, специфичним потребама за унапређење локалних аката и процедура у процесима јавних набавки.

Хоризонтална подршка свим чланицама СКГО у домену локалних јавних финансија (независно од директне техничке експертизе по конкурсном принципу), настављена је израдом приручника, моделовањем докумената и инструкција, спровођењем обука и континуираним пружањем одговора кроз систем СКГО за е-питања.

Финализован је и одштампан Приручник за јавне набавке за наручиоце у ЛС (са моделима најважнијих локалних аката), који даје детаљне смернице за спровођење свих фаза поступка јавних набавки, док је један сегмент Приручника посвећен и новом институту „зелених јавних набавки”.

Током фебруара 2023. године, у сарадњи Министарства финансија / ЦЈХ и СКГО, одржана су три регионална информативна семинара и један вебинар за ЛС с циљем представљања новог обрасца извештаја о адекватности и функционисању система ФУК (226 учесника, од чега 112 уживо из 47 ЈЛС, 114 онлајн из 72 ЈЛС). У току су договори са Министарством финансија / ЦЈХ и партнерским пројектима за представљање измена Правилника и едукацију за ЛС у погледу новина о модалитетима формирања ИР и опцијама стручног усавршавања и сертификације интерних ревизора, на основу недавно усвојених правилника.

У домену родно одговорног буџетирања, током октобра спроведене су две једнодневне регионалне радионице (у Новом Саду и Крагујевцу) намењене свим ЈЛС, а у сарадњи са ОЕБС-ом током новембра и децембра организује се е-обука на тему „РОБ на локалном нивоу са посебним фокусом на родну анализу“.

Имајући у виду да је почетком јула Министарство финансија покренуло буџетски циклус за 2024. годину (са пројекцијама за 2025–2026) достављањем упутства ЈЛС, СКГО је припремила ажуриране обрасце за планирање програмског буџета, као и материјале који се односе на појашњења примене родне перспективе у буџетима ЛС за наредну годину и доставила их свим градовима и општинама.

Током септембра и октобра, у сарадњи са представницима Министарства финансија, реализовани су и инструктивни семинари и вебинари за све ЛС за израду буџета за 2024. годину. Учесницима су предочене препоруке за неопходна унапређења са циљем доследније и квалитетније примене буџетских класификација, на основу анализе одлука о буџету ЛС, налаза ДРИ, СКГО и препорука МФИН. У погледу програмског буџетирања (и извештавања о учинцима), предочен је значај повезивања буџетских и локалних планских процеса (посебно у смислу средњорочног планирања). Део семинара био је посвећен унапређењу планирања КП и представљању нове уредбе о капиталним пројектима, затим препорукама за унапређење РОБ, транспарентности буџета и укључивању грађана у буџетски процес. На 4 регионална семинара и 2 вебинара учествовало је 237 представника из 101 ЛС.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 3. УНАПРЕЂЕНО СПРОВОЂЕЊЕ ЛОКАЛНИХ ПОЛИТИКА КОЈЕ ДОПРИНОСЕ БОЉЕМ ПРИВРЕДНОМ АМБИЈЕНТУ И ПОВЕЋАЊУ УЛАГАЊА, РАЗВОЈУ ТУРИЗМА И БОЉОЈ ПЕРСПЕКТИВИ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА

Локални економски развој

СКГО је писаним путем доставила Министарству привреде коментаре на Предлог стратегије за развој малих и средњих предузећа за период 2023–2027. године са Акционим планом, који иду у правцу интензивније комуникације и сарадње националног и локалног нивоа како би били бољи и ефекти спроведених активности на развој привреде. Женско предузетништво, подстицајна политика на локалном нивоу, израда Закона о пословној инфраструктури као и предлог мера за ЈЛС у смислу адекватнијег осмишљавања и пружања подршке локалној привреди, су најважније интервенције СКГО на овом документу.

Радна група за праћење спровођења Стратегије запошљавања за период 2021–2027. године, чији је члан и СКГО, у првој половини године одржала је састанак на коме су представљени извештај о спровођењу Акционог плана запошљавања за 2022. годину, резултати локалне политике запошљавања за 2022. годину и *ex post* анализа ефеката Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, чији ће налази бити основ за израду новог закона. Са МРЗБСП и пројектом „Е2Е“, СКГО је организовала дводневну радионицу за представнике 20 ЈЛС, на којој је представљена Анализа иновативних приступа у реализацији локалних акционих планова запошљавања, коју је припремила СКГО, а догађај је био и платформа за прикупљање предлога и потреба ЈЛС који ће бити основ за израду новог акционог плана за период 2024–2026.

Анализа подстицајне политике на локалном нивоу и могућности за унапређење стања је сагледала постојећи обим, структуру и начине доделе локалних подстицаја предузетницима, микро и малим привредним субјектима, размотрила различите механизме и алате за идентификацију стварних потреба за подстицајима и њихове ефекте. Налази ове анализе послужиће као основа за заступање интереса ЈЛС, али и за унапређење услуга према чланству – наиме, за следећу, 2024. годину, планиране су радионице на тему подстицајних политика према привреди на локалном нивоу.

СКГО је израдила и документ Смернице за израду локалног планског документа у области запошљавања. По први пут је урађен овакав документ који ће помоћи локалним самоуправама да своја локална планска документа у области запошљавања (некадашње акционе планове за запошљавање) ускладе са Законом о планском систему и уредбама. Смернице ће локалним самоуправама, поред стратешког и нормативног оквира, понудити процес израде овог документа, спровођење, праћење, праћење спровођења и извештавање о резултатима спровођења локалног планског документа у области запошљавања, вредновање учинака, као и прилоге (образац за припрему програма запошљавања и образац за припрему акционог плана за спровођење програма запошљавања). За следећу годину планиране су радионице за ЈЛС на ову тему.

У мају 2023. године одржан је састанак Мреже за ЛЕР на тему женског предузетништва, представљене су политике и програми који се односе на женско предузетништво, а које спроводе Министарство привреде, Национална служба за запошљавање, ЕБРД, као и искуства ЈЛС. На састанку мреже за ЛЕР учествовало је 54 учесника из 32 ЈЛС.

Представници СКГО учествовали су у раду Секторске радне групе за конкурентност, где су заступали ставове о потреби да се обезбеди ефикаснија имплементација и комплементарност са другом донаторском помоћи и националним фондовима и да се успостави механизам координације, који би укључиво међународне финансијске институције.

Кроз пакете подршке СКГО, две ЈЛС су добиле техничку помоћ у оквиру пакета подршке женском предузетништву, а завршене су и анализе тренутне ситуације у области женског предузетништва у обе ЈЛС и одржане су обуке на тему родне равноправности и економског

оснаживања жена за запослене у ЈЛС. До краја године биће завршени и унапређени програми за локални економски развој, усклађени са подршком женском предузетништву у две ЈЛС, као и локални планови запошљавања са акцентом на женском предузетништву. Такође, биће одржане обуке на тему израда бизнис планова, финансијског менаџмента и дигиталне трансформације.

У онлајн формату одржане су четири акредитоване обуке о брендирању локалне самоуправе са акцентом на женском предузетништву. Поред домаћих предавача, на овој обуци су представници шведских општина представили своја искуства у брендирању градова и општина и подршци женском предузетништву. Обукама је присуствовало 63 учесника из 37 градова и општина. Тест су положила укупно 44 полазника из 27 ЈЛС и добила сертификате о успешно завршеној обуци.

Представници СКГО су као чланови новоформираног Пословног савета за дијаспору, учествовали на првој седници одржаној 29. септембра. На овој седници представљени су нацрт плана рада Савета, као и искуства из визуре донатора, министарстава, дијаспоре и махом јединица локалне самоуправе. Нацрт нове стратегије Пословног савета дијаспоре као приоритете издваја представљање потенцијала за инвестирање, као и помоћ у реализацији већ постојећих иницијатива за инвестирање дијаспоре у Србији, затим подршку развоју извоза и туризма, посебно коришћењем дигиталних технологија, веће укључивање дијаспоре у зелену трансформацију приватног сектора у Србији, као и развој женског предузетништва, на основу искустава предузетница из дијаспоре. Савет ће наставити рад по наведеним тематским целинама.

Стручна служба СКГО, у складу са годишњим акционим планом за 2023. годину, реализовала је мерење учинка и утврђивање стања и напретка у 30 јединица локалне самоуправе у области локалног економског развоја. Циљ примењене методологије је да налазе мерења/анализе СКГО користи као аналитичку базу за активности СКГО, посебно у смислу заступања интереса ЛС или пружања подршке чланицама у спровођењу надлежности. Анализирани су одговори на 36 питања на узорку од 30 јединица локалне самоуправе. Овај вид мерења установљен је 2014. године, последње мерење је реализовано 2021, а планом рада СКГО утврђено је да се мерење учинка обавља на двогодишњем нивоу.

Туризам и угоститељство

СКГО је одржала сет обука и вебинара у области туризма и угоститељства. Реализоване су четири регионалне радионице на тему „Израда програма развоја туризма и развој туристичког производа“, које је похађало укупно 120 учесника из 63 ЈЛС, а кроз радионице су унапређена постојећа знања и вештине представника ЈЛС у области планирања развоја туризма и дефинисања и развоја туристичког производа у складу са компаративним предностима локалитета, али и важећим планским и стратешким документима, како на националном тако и на локалном нивоу. Новине у примени централног информационог система *eТуриста*, у складу са Законом о угоститељству и Правилником о начину уношења, вођења и коришћења ЦИС-а и његовој садржини, функцији и врстама података, представљене су на вебинарима који су реализовани у сарадњи са ресорним министарством. Иако је систем у примени већ 3 године, ова тема је и даље актуелна због велике флукуације радне снаге која обавља поверене послове према Закону о угоститељству. На вебинарима је учествовало укупно 174 учесника из преко 100 ЈЛС, а област која кумулира највише питања са локалног нивоа односи се на поступак категоризације угоститељских објеката, одакле је пристигло и највише иницијатива за измену Правилника о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај.

Тема која се односи на бањски туризам и иницијативу која је потекла са заједничке седнице 2 одбора СКГО у вези са решавањем проблема издавања одобрења за коришћење природног лековитог фактора у складу са Законом о бањама, била је и ове године актуелна. Спроведене су теренске посете и одржани састанци са релевантним саговорницима у ЈЛС ради сагледавања и припреме аналитичког пресека у вези са тренутним стањем бањских подручја, али и капацитета. Поред израде нове законске регулативе (нови закон о бањама – важећи је из 1993. године) која ће одговарати актуелном стању и савременим трендовима, препозната је и потреба за међусекторским приступом, уз усаглашавање регулативе која се односи на поменућу област (Закон о рударству и енергетици, Закон о водама, Закон о накнадама за коришћење јавних

добра итд.) Анализа стања у области бањског туризма биће завршена до краја године и, заједно са главним закључцима и препорукама, биће представљена следеће године на округлом столу.

СКГО је још 2016. године препознала значај туризма за локалну самоуправу и урадила прву анализу примене Закона о туризму у ЈЛС у Србији. С обзиром на значајне донете законске промене, током 2022. године је урађена Анализа надлежности и капацитета ЈЛС у области туризма, која је на систематичан и детаљан начин представила тренутни пресек стања у области развоја туризма на локалном нивоу, односно шта од надлежности које су прописане законима у области туризма и угоститељства обављају ЈЛС и на који начин. Анализа капацитета носилаца развоја туризма на локалном нивоу, са посебним освртом на локалне туристичке организације, коју СКГО израђује ове године, иде корак даље с циљем да се сагледа целокупан институционални капацитет у планирању и развоју туризма. Анализа би посебно требало да пружи преглед стања и препоруке како да се постојећи капацитети унапреде, да туризам буде постављен и развијен на начин који је предвиђен како националном стратегијом, тако и локалним развојним документима, али и да укаже на могућности које је дао законски оквир, а које се не користе у довољној мери, пре свега у погледу удруживања капацитета различитих актера с циљем организованог развоја туристичких дестинација.

До краја године планиран је завршетак смерница за израду плана промотивних активности ЈЛС. Циљ активности је унапређење знања и капацитета представника јединице локалне самоуправе и локалних туристичких организација за израду квалитетнијег и свеобухватнијег плана промотивних активности, као значајног алата које ће им дати методолошки оквир за деловање и допринети јачању њихових компетенција на овом пољу.

Пољопривреда и рурални развој

СКГО је учествовала у раду радне групе за израду радног текста Закона о комасацији, коју води Управа за пољопривредно земљиште МПШВ, у оквиру које је заступала унапређење досадашњег система у којем локална самоуправа има значајне одговорности како у одлучивању тако и у спровођењу поступка комасације.

СКГО је учествовала у раду секторске радне групе за пољопривреду и рурални развој који је био посвећен ИПАРД-у, а очекује се да у наредном периоду буду организовани додатни састанци у вези са различитим поглављима (11, 12 и 13). Усвојен је и предлог да се кроз нову измену процедура укључе и други учесници, као и пољопривредни произвођачи.

СКГО је као дугогодишњи члан ИПАРД Одбора за праћење (са правом гласа), присуствовала првој седници ИПАРД 3 Одбора, на којој је истакнуто да су остварени видљиви резултати напредовања који се односе на поједностављивање процедура у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје, али да је и даље потребно радити на убрзавању исплате ових подстицаја корисницима ради избегавања ризика од аутоматског отказивања неискоришћених средстава. Предмет дискусије је било неколико аката – Пословник о раду, План комуникације и видљивости и План евалуације, а представљене су и мере које ће бити део програма ИПАРД 3. За јединице локалне самоуправе су значајне мера 6 – рурална јавна инфраструктура, која ће бити акредитована у 2025. години, и мера 5 – *LEADER*, за коју се очекује акредитација наредне године, док ће се ове године радити на реакредитацији постојећих мера (1 – физичка имовина, 3 – прерада и маркетинг, 7 – рурални туризам и 9 – техничка помоћ).

СКГО је била активна и у организацији и реализацији два састанка Мреже за пољопривреду и рурални развој. Први састанак је одржан заједно са Мрежом локалних пореских администрација, уз присуство 200 представника ЈЛС из 94 ЛС, РГЗ, СКГО. Како је више пута истакнуто на састанку, по први пут је отворена тема промене намене пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште, а присуство чланова две мреже је било неопходно с обзиром на то да су ова два одељења унутар локалне самоуправе задужена за реализацију дела поступка промене намене. Други састанак Мреже за пољопривреду и рурални развој је окупио преко 130 представника ЈЛС из 68 ЛС, није био тематски дефинисан, већ је обухватио више актуелних тема из области пољопривреде и руралног развоја, а највећу пажњу је изазвала презентација

софтверског решења *e-аграр*, које је уведено с циљем модернизације и убрзавања процеса уписа и измене подата у РПГ, као и одобравања и исплате субвенција у пољопривреди, а питања ЈЛС су се односила на комасацију, пасивни статус РПГ-а, делимично решење и поступање по том основу, комуникацију са Управом за аграрна плаћања, дигитализацију докумената и електронског потписивања, али и подношења захтева / допуне предмета. На састанку је иницирана и организација додатне радионице на тему е-аграра крајем децембра / почетком јануара за представнике ЈЛС.

СКГО је израдила и Приручник за израду и реализацију годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини кроз информациони систем Управе за пољопривредно земљиште. Приручник ће омогућити да представници ЈЛС отклоне евентуалне недоумице са којима се сусрећу у поступку израде и реализације годишњег програма, да лако и практично сагледају све аспекте овог поступка кроз информациони систем, као и да годишњи програм буде израђен на стандардизован начин и у складу са захтевима информационог система. Приручник ће омогућити боље разумевање поступка израде и реализације годишњег програма, односно ефикасније и стандардизовано спровођење израде и реализације овог акта који доносе ЈЛС уз сагласност Министарства.

До краја године биће завршен и процес периодичног вредновања учинка у области пољопривреде и руралног развоја на узорку од 30 ЈЛС. Кроз ову активност биће сагледани капацитети ЈЛС, као и добра пракса у спровођењу ових надлежности, али и могућности за унапређење ради идентификовања праваца заступања интереса градова и општина и области у којима је ЈЛС потребна даља подршка. Упитник обухвата 27 питања, а подељен је на 2 кључне области за процену капацитета ЈЛС за управљање руралним развојем на локалном нивоу: ниво институционалних капацитета за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и ниво спремности ЈЛС за примену постојећих односно усвајање нових стратешких докумената у овим секторима.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 4. УНАПРЕЂЕНО ДЕЛОВАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У ДРУШТВЕНОМ РАЗВОЈУ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Социјална заштита и социјална инклузија на локалном нивоу

Министарство финансија усвојило је иницијативу СКГО за измену Правилника о порезу на додату вредност која се односи на ПДВ за услуге социјалне заштите. Прихваћен је предлог СКГО за усклађивање Правилника са Законом о ПДВ-у, према ком се ослобађају плаћања ПДВ-а лиценцирани пружаоци услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Усвојеном иницијативом отклања се пореско оптерећење за ЈЛС и самим тим отвара простор за обезбеђивање значајнијих средстава у буџетима ЈЛС за услуге социјалне заштите, што ће очекивано довести до повећања броја услуга, као и веће доступности и квалитета услуга социјалне заштите код различитих облика организовања за пружање ових услуга. С обзиром на то да корисници учествују у плаћању услуга социјалне заштите, поменута измена ће довести до смањења цена услуга у одређеним случајевима и, што је још важније, корисници се стављају у једнак положај у складу са принципима права на једнак третман, забране дискриминације, права на достојанство и слободан развој личности, опстанак и развој, поштовање најбољег интереса корисника.

Влада Републике Србије усвојила је Стратегију активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, у чијој је припреми, као члан радне групе коју је основало Министарство за бригу о породици и демографију, учествовала и СКГО, а започета је израда акционог плана (АП) за спровођење Стратегије за период 2024–2026. године.

СКГО учествује у раду посебне радне групе за израду нацрта стратегије за праћење и унапређење стања људских права у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године, коју је основало Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог Владе РС. На првом састанку Посебне радне групе утврђен је временски оквир рада на изради стратегије и разматрани су коментари и сугестије за унапређење полазног документа за израду стратегије које су предложили ресорна министарства, институције, организације цивилног друштва и други чланови ове радне групе. Такође, СКГО је члан новоформиране радне групе за израду закона о изменама и допунама Закона о социјалној заштити.

СКГО учествује у раду Стручне групе Координационог тела за унапређење положаја Рома и Ромкиња Владе РС. У складу са Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022–2030. године и Акционим планом за период 2022–2024. године, основано је Координационо тело Владе РС за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Такође, образована је и Стручна група Координационог тела ради обављања стручних и оперативних послова у вези са мерама и активностима за унапређење положаја и социјалног укључивања Рома и Ромкиња и пружања стручне подршке Координационом телу.

Одржан је састанак Мреже СКГО за социјалну заштиту посвећен процесу деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници, саветодавној подршци и иновацијама у социјалној заштити, а уз присуство 44 учесника из 24 ЈЛС. Такође, одржан је и састанак Мреже за ромска питања са циљем представљања Јавног позива за добијање свеобухватне подршке од стране СКГО у процесу успостављања/унапређивања локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња, као и представљања механизма за инклузију Рома на локалном нивоу и примера добре праксе у инклузији Рома, уз учешће 57 учесника из 24 ЈЛС. До краја године планиран још по један састанак обе мреже са фокусом на представљању јавних политика за унапређење положаја старијих и приступа услугама у заједници, као и представљању нових области из Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022–2030. године. Ради сагледавања постојећих пракси и изазова, дефинисања потреба за унапређењем система социјалне заштите, као и за унапређењем рада механизма за инклузију Рома и Ромкиња на локалном нивоу, спроведена је иницијална анализа стања. Анализом су дефинисане препоруке од значаја за припрему подршке за локалне самоуправе кроз пакете подршке за унапређење социјалне заштите, свеобухватне подршке за успостављање локалних механизма за инклузију Рома, као и кроз грант шему у области социјалне заштите и инклузије Рома.

Започето је са израдом 9 модела нормативних аката и методологија у области планирања и обезбеђивања услуга социјалне заштите којима ће, заједно са моделима развијеним 2017. године, бити обухваћена већина услуга у надлежности ЈЛС. Реч је о програму унапређења социјалне заштите, правилнику о обезбеђивању и пружању услуге смештаја, правилнику о обезбеђивању и пружању услуге становања уз подршку, правилнику за процену потреба корисника и потенцијалних корисника услуга социјалне заштите, методологији за формирање цене услуга социјалне заштите на локалном нивоу, акту о утврђивању економске цене услуге, ревизији модела правилника о критеријумима и мерилима за одређивање учешћа корисника у трошковима услуга, методологији за мапирање потреба корисника / потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите на територији ЈЛС и идентификацију ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу. Такође, покренут је процес израде смерница за остваривање начела социјалне правде обезбеђивањем повољнијих услова и виших стандарда у пружању услуга социјалне заштите у надлежности ЈЛС.

Почетак реализације пакета подршке за унапређење социјалне заштите обележен је 3. октобра 2023. године у Београду одржавањем церемоније свечаног потписивања споразума о сарадњи са 20 ЈЛС. Пакети подршке обухватају стручно-техничку и финансијску подршку у укупном износу од 1,2 милиона евра с циљем унапређења правних, финансијских и институционалних механизма за одрживо планирање и функционисање система социјалне заштите на локалном нивоу. Путем јавног позива изабрано је 15 ЈЛС за увођење нових или унапређење постојећих стандардизованих услуга социјалне заштите, док је 5 ЈЛС изабрано за развој иновативних и/или интегрисаних услуга, као и услуга које се обезбеђују кроз међуопштинску сарадњу.

Истим догађајем обележен је и почетак реализације свеобухватне подршке за успостављање/унапређивање локалних механизма за инклузију Рома и Ромкиња, која обухвата подршку у погледу успостављања и функционисања локалних координационих тела и мобилних тимова за инклузију Рома, израде локалних акционих планова за социјално укључивање Рома и Ромкиња, као и оперативних планова за инклузију Рома. Путем јавног позива изабрано је 10 градова и општина, а у наредном периоду планиране су иницијалне посете изабраним локалним самоуправама ради сагледавања стања и планирања активности током ове двогодишње подршке.

У току је реализација 5 акредитованих обука на тему „Припрема предлога пројеката по процедурама ЕУ“, а циљ обуке је оспособљавање запослених у локалним самоуправама и надлежним локалним институцијама за припрему предлога пројеката са посебним освртом на специфичности у области социјалне заштите односно социјалне инклузије.

Здравље

Подршка СКГО градовима и општинама у изради и усвајању планова јавног здравља је континуирана. Од 42 ЈЛС које су у претходном периоду подржане, до сада су 22 ЈЛС усвојиле планове ЈЗ уз организовану јавну расправу у процесу доношења овог документа, док је у осталим ЈЛС процес усвајања планова у току. Ове године је, на иницијативу Завода за јавно здравље Пожаревац и начелника Браничевског и Подунавског округа, СКГО додатно подржала 7 ЈЛС у изради планова јавног здравља, а кроз цео процес одржано је 5 међуопштинских радионица, са 248 учесника из 7 ЈЛС Подунавског и Браничевског округа.

Планови јавног здравља се реализују кроз програме јавног здравља. СКГО наставља са континуираном подршком градовима и општинама, али и здравственим установама и осталим актерима у изради модела програма и буџетирања јавног здравља, који до сада нису постојали. Са циљем пружања подршке у овом процесу, припремљен је Приручник за програмирање и буџетирање јавног здравља на локалном нивоу, а реализовано је и 6 регионалних радионица на тему програмирања и буџетирања јавног здравља, на којима је присуствовало 166 учесника из 60 ЈЛС.

СКГО у сарадњи са Министарством здравља континуирано подржава ЈЛС у спровођењу надлежности у области права пацијената. У том смислу, почетком септембра одржане су 3

дводневне акредитоване обуке на тему права пацијената, на којима је обучено 77 учесника, од тога 47 представника ЈЛС и 30 учесника из 22 здравствене установе.

Одржана је и Мрежа за здравље, са 90 учесника из 37 ЈЛС у оквиру које су чланови Мреже упознати са активностима СКГО у више сегмената јавног здравља, постојећом праксом у области заштите права пацијената и др. Коначно, СКГО је и члан Комисије за борбу против ХИВ/АИДС и туберкулозе.

Образовање, подршка деци и родитељству

СКГО је систематски пружала подршку ЈЛС у области раног дечијег развоја и родитељства у 28 градова и општина са циљем унапређења међусекторског умрежавања институција на локалном нивоу у области предшколског образовања, здравствене и социјалне заштите. У том циљу реализовани су онлајн модули у свих 28 ЈЛС и обучено је 998 стручњака. Пружена је стручна подршка у најмање 29 ЈЛС за буџетирање мера подршке родитељству, кроз коју је 27 ЈЛС припремило нове мере за усвајање од стране градских/општинских већа. Неке од тих мера подразумевају: 1) школе родитељства са међусекторским приступом (родитељи су укључени у креирање курикулума, у које се укључују и представници ПУ и ЦСР у зависности од тема или проблема са којима се родитељи суочавају); 2) опремање просторија у руралним подручјима да би и деца из ових средина била препозната и подржана; 3) финансирање обуке за стручњаке из локалних установа; 4) увезивање административних поступака тако да породиле и труднице могу да добију све информације на једном шалтеру; 5) успостављање развојних саветовалишта; 6) унапређење комуникације и сарадње са родитељима с циљем мапирања потреба и задовољства пруженим услугама и др. Као подршка међусекторским радним телима (МРТ) која функционишу о овим локалним самоуправама, одржане су две регионалне радионице за чланове МСТ у 29 ЈЛС за буџетирање мера подршке родитељству и успостављање оквира за међусекторску сарадњу, уз присуство 128 учесника, као и две регионалне радионице за израду локалних комуникационих стратегија, на којима је присуствовало 75 учесника.

Пружена је стручна подршка у 10 ЈЛС за израду и спровођење локалних стратегија комуникације, а кроз грантове је финансирано 10 активности из локалних стратегија комуникације у оквиру јуна месеца као месеца родитељства. Кроз мини грантове (3000\$) обезбеђени су ИТ опрема и дидактичка средства за 29 ЈЛС за спровођење мера подршке родитељству и раном развоју деце.

У току је реализација обука за унапређење локалног система подршке родитељству за стручњаке из система социјалне заштите, предшколског образовања, здравља и ЈЛС. Кроз 4 уводна вебинара реализују се онлајн обуке за представнике МСТ и стручњаке из области социјалне заштите на тему „Вршњачки конфликти – препознавање, разумевање, сузбијање, са фокусом на деци до 6,5 година“. За стручњаке из сектора предшколског образовања организује се 7 онлајн радионица на тему унапређења комуникације између ПУ и родитеља, те је планирана израда модела информатора за ПУ. За стручњаке из области здравља (патронажне службе) у изради је материјал за акредитовану онлајн обуку. За представнике ЈЛС у изради је материјал за обуку на тему методолошких смерница за унапређење подршке родитељству и раном развоју деце, која ће бити реализована у првом кварталу 2024.године.

Коначно, СКГО ради на припреми приручника за унапређење подршке родитељству и раном развоју деце, који ће садржати методолошке смернице за унапређење локалног система подршке родитељима и деци, заједно са примерима добре праксе.

СКГО је кроз пројекат „Унапређење капацитета за остваривање права детета“ реализовала 4 регионалне акредитоване обуке „Остваривање права детета“, на којима је учествовало 62 учесника из 37 ЈЛС, који су успешно прошли проверу знања и добили сертификате о завршеној обуци. У наредном периоду се очекује реализација још две регионалне акредитоване обуке.

Млади, спорт и култура

СКГО је у претходном периоду учествовала, као члан радне групе у изради Стратегије за младе у Републици Србији за период 2023–2030. године, која је усвојена у јануару 2023. године, и у изради Акционог плана за спровођење ове стратегије за период 2023–2025. године, усвојеног у јулу 2023. године, у оквиру којег је СКГО препозната као партнер националних институција за спровођење више значајних активности. Осим тога, СКГО је и члан радне групе за давање предлога улазних показатеља сложеног Индекса благостања младих и радне групе за спровођење и праћење Стратегије за младе у Републици Србији за период 2023–2030. године.

СКГО је члан радне групе за израду новог закона о младима и, као значајан партнер Министарства туризма и омладине, подржала је организацију тродневне радионице за чланове ове радне групе, током које су детаљно разматране могућности за јасније уређење надлежности ЈЛС у овој области. Поред тога, истичући значај јачања институционалних механизма за управљање омладинском политиком на локалном нивоу, СКГО је за представнике и координатора канцеларије за младе у Републици Србији организовала радионицу „КЗМ – 15 година после“, на тему функционисања и сврсисходности канцеларија за младе, а с циљем да се дефинише статус КЗМ у новом закону о младима.

Такође, на узорку од 10 ЈЛС, урађена је Анализа услуга и сервиса за младе у локалним самоуправама, која садржи закључке и препоруке за унапређење квалитета рада и ефикасности услуга и сервиса за младе, као и за формулисање сегмената програмског буџета ради боље видљивости и транспарентнијег финансирања ових услуга од стране ЈЛС. Ова анализа ће послужити и као полазна основа за израду стандардна рада услуга и сервиса за младе, што је и предвиђено у националном Акционом плану за период 2023–2030. године за спровођење Стратегије за младе за период 2023–2030. године.

У области спорта, поново је актуелизован рад Мреже за спорт, чије окупљање је реализовано у форми 5 регионалних састанака, које је СКГО реализовала у сарадњи са Министарством спорта и Спортским савезом Србије. На скуповима се говорило о изазовима у финансирању спорта у јединицама локалне самоуправе, сарадњи између спортских савеза и локалних самоуправа, моделима мапирања спортске инфраструктуре, спортској инспекцији и другим важним темама, а састанцима је присуствовало око 300 учесника из целе Србије.

СКГО је кроз подршку за 3 ЈЛС у реализацији пројекта „Хоризонт 2020“ радила у области културног наслеђа и туризма на развоју иновативних хакатон ИКТ решења и менторској подршци за писање предлога пројеката у овој области. У том циљу одржане су радионице за промоцију иновативних решења (око 50 учесника) и радионице за брендирање, а организовано је међународно студијско путовање на Сицилију (са 4 представника ЈЛС). Такође, припремљене су две студије о могућностима за формирање дифузних хотела и иновативних центара за управљање културним туризмом и промоцију наслеђа, а пружена је и подршка локалним заједницама за активније удруживање и развој предузетништва у области културе и туризма. Деск Креативне Европе одржан је у октобру у Етнографском музеју у Београду са 56 учесника. Коначно, СКГО је пружила подршку уписивању Бача као културног предела на листу светске културне баштине Унеска.

ПРОГРАМСКИ ЦИЉ 5. УРБАНИ РАЗВОЈ ЗАСНОВАН НА ОДРЖИВОСТИ, УКЉУЧЕНОСТИ И ЈЕДНАКОСТИ, УСМЕРЕН НА ПРОСПЕРИТЕТ ЛОКАЛНИХ ЗАЈЕДНИЦА И УГЉЕНИЧНУ НЕУТРАЛНОСТ

Комуналне делатности и енергетска ефикасност

Кључна активност у домену комуналних делатности током 2023. године односила се на подршку Министарству грађевине, саобраћаја и инфраструктуре у припреми Нацрта закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима. Представници Сталне конференције су били део радне групе која је радила на припреми овог прописа. Током процеса припреме Нацрта закона СКГО је заговарала више ставова који су произашли из Анализе ефеката (*ex post* анализа) примене Закона о комуналним делатностима, припремљене у оквиру Програма за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године. Најважнији реформски ставови, међу осталима који су заговарани и нашли се у Предлогу закона, односе се на:

- дефинисање уступања обављања послова из оквира одређене комуналне делатности другој јединици локалне самоуправе или јавном комуналном предузећу које је основала друга јединица локалне самоуправе, као вида међуопштинске сарадње;
- увођење методологије за одређивање цена комуналних услуга;
- увођење обавезе припреме програма изградње и одржавања комуналне инфраструктуре; као и
- увођење обавезе припреме годишњих програма обављања комуналних делатности.

У сарадњи ресорног министарства, СКГО и Пословног удружења КОМДЕЛ, започета је припрема подзаконског акта, који, на основу Закона, треба да донесе министар, а којим ће се ближе уредити методологија за одређивање цена комуналних услуга код којих се може утврдити крајњи корисник.

Модел одлуке о управљању отпадом је ревидиран у складу са изменама и допунама Закона о управљању отпадом усвојеним током 2023. године. Припремљене су две анализе тарифног система у области управљања отпадом за општине Кулу и Нову Варош и три извештаја о спроведеном испитивању задовољства комуналним услугама за град Ужице и општине Нова Варош и Кула у оквиру пакета подршке у области управљања отпадом.

У светлу актуелне светске енергетске кризе, Влада Србије је крајем 2022. године, у оквиру мера штедње, дала препоруку да локалне самоуправе планирају мере и спроводе активности на уштеди до 15 одсто енергије у јавном сектору. У том смислу, један од задатака којим се, у сарадњи са СКГО, бавио пројекат „Боља енергија” јесте пружање техничке подршке малим општинама у изради планова уштеде енергије у јавном сектору. Техничка подршка је реализована у виду серије од четири радионице, на којима је стручни тим „Боље енергије” и СКГО представио методологију и алате, те обучио представнике десет малих општина за израду основног инвентара и акционог плана мера за боље управљање потрошњом енергије. На адресе 73 мале општине (до 20.000 становника) упућен је позив за исказивање интересовања за техничку подршку и учешће у низу радионица и изабрано је 10 малих општина по принципу првенства пријаве. У сарадњи са пројектом *USAID*-а „Боља енергија”, СКГО је током другог и трећег квартала 2023. године спровела низ од четири радионице уживо и осам консултативних састанака са десет малих општина на тему припреме планова уштеде енергије у јавном сектору, на којима је присуствовало преко 100 учесника.

У оквиру сарадње са Регионалном канцеларијом ГИЗ-а пружена је подршка градовима Нови Сад, Ваљево, Врање и Пирот у изради локалних планова за одрживу енергију и климу (СЕКАП). Градови су, уз техничку подршку и у консултацијама са локалним актерима, израдили базне инвентаре емисија гасова са ефектом стаклене баште и процену рањивости на измењене климатске услове, а доношење планова се очекује почетком наредне године.

Заштита животне средине

СКГО је током 2023. године учествовала у раду радне групе за припрему стратегије заштите животне средине. Коментари предложени на састанцима почетком године усвојени су у дефинисању проблема у области управљања отпадом, а по усвајању првог нацрта стратегије од стране радне групе, планиране су и регионалне радионице са циљем консултација са представницима ЈЛС.

Припремљена је и Анализа административних капацитета локалних самоуправа за спровођење надлежности у области заштите животне средине. Анализа садржи препоруке које се односе на усклађивање политика заштите животне средине у оквиру ЈЛС, израду методологије за резултате генерисаних учинака на основу индикатора за спровођење Зеленог договора ЕУ, повезивање ЈЛС са националном службом за запошљавање у програмима подршке запошљавању и раду у области животне средине, заговарање јавних зелених набавки. Практична политика у области заштите животне средине је припремљена у складу са кључним налазима из Анализе у области финансирања заштите животне средине на локалном нивоу и Анализе административних капацитета локалних самоуправа за спровођење надлежности у области заштите животне средине. Анализа у области финансирања заштите животне средине даје упоредну слику финансирања локалних послова у овој области у контексту ЕУ (укључујући сегменте о статистици заштите животне средине, издвајањима за животну средину, надлежностима на локалном нивоу и моделима финансирања надлежности) и система финансирања заштите животне средине у Шведској, Хрватској и Србији.

СКГО је у сарадњи са Министарством заштите животне средине и Агенцијом за заштиту животне средине спровела вебинар на тему упознавања са обавезама извештавања о отпаду, на ком је присуствовало 94 учесника из 48 локалних управа и 28 ЈКП. Такође, представљени су главни национални индикатори и индикатори ЕУ, Програм управљања отпадом и ажурирање регионалних и локалних планова, систем извештавања, обавеза извештавања локалних самоуправа и ЈКП, као и досадашња искуства и проблеми у извештавању.

На *TAIEX* обуци на тему циркуларне економије „Улога ЈЛС у процесу транзиције са линеарне на циркуларну економију“, на којој је присуствовало 60 учесника из 27 ЈЛС, експерти из Словеније и Хрватске представили су приступе управљању који су потребни за системску транзицију на циркуларну економију (пример Љубљане), систем управљања отпадом у Крижевцима (пример Хрватске), као и праксу циркуларне економије у енергетски самодовољним заједницама које користе локалне обновљиве изворе у општинама Горишке регије у Словенији.

Након припреме Видео-водича за припрему локалних програма заштите животне средине и Водича за управљање заштитом животне средине током 2022. године, спроведена су три акредитована вебинара на тему „Планирање и управљање заштитом животне средине у локалној самоуправи“, на којима је учествовало 58 представника из 28 ЈЛС.

Састанку Мреже еко-повереника СКГО присуствовало је преко 60 запослених из 32 јединице локалне самоуправе који се баве питањима заштите животне средине. Кључна тема овог састанка био је Закон о изменама и допунама закона о управљању отпадом, усвојен током марта 2023. године, и тумачење Министарства у погледу одредаба које се тичу давања сагласности овлашћеном правном лицу за сакупљање опасног отпада да ту делатност обавља на територији јединице локалне самоуправе.

У оквиру пројекта „Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу“, у току су три пакета подршке у области управљања отпадом за Град Ужице и општине Кула и Нова Варош, са циљем да се припреме локални планови управљања отпадом, њихове скраћене верзије које ће бити доступне широј заједници за разумевање концепта управљања отпадом на њиховој територији, као и да се израде три одлуке о управљању отпадом. Такође, у оквиру истог пројекта у току је пакет подршке за Град Крушевац на тему циркуларне економије са циљем да се изради мапа пута за циркуларну економију на локалном нивоу, а све на основу Методологије коју је припремило Министарство заштите животне средине у сарадњи са СКГО.

У оквиру пројекта „Школе за бољи квалитет ваздуха“, који је СКГО спроводила заједно са Канцеларијом Уницефа у Србији, у Ужицу је пружена подршка за израду плана квалитета ваздуха,

и то кроз укључивање младих у процесе доношења јавних политика на локалном нивоу. Као део овог процеса спроведена је анкета са 300 домаћинстава на тему начина грејања и енергената које користе, коју су спровели млади који су учествовали у радионици. Одржано је више кругова консултација са младима, где су дати коментари на анализе квалитета ваздуха, са предлогом мера које ће ући у краткорочни план квалитета ваздуха и ажурирани план квалитета ваздуха. Завршетак и усвајање плана квалитета ваздуха и акционог плана очекује се до краја године. У оквиру истог пројекта, Прибој је добио подршку за израду Програма енергетске ефикасности и спровођење консултација са младима на ту тему. Кроз техничку подршку је у Прибоју израђена базна линија потрошње енергије у јавном сектору, што представља основ програма енергетске ефикасности. Очекује се да програм енергетске ефикасности буде усвојен до краја године. Коначно, у Лозници је подршка била усмерена на укључивање питања заштите ваздуха у план развоја. Одржане су консултације са младима у више фаза, као и непосредно пред јавну расправу о плану развоја. Кроз пројекат „Школе за бољи квалитет ваздуха“ реализован је и конкурс за општине у погледу напретка у доношењу и спровођењу јавних политика у области квалитета ваздуха, а по оцени комисије награђене су три најбоље рангиране општине. Првонаграђено Ужице је добило малу соларну електрану капацитета 6 kW, док су општине Осечина и Рашка добиле пречистаче ваздуха за васпитно-образовне институције на својим територијама.

Управљање просторним развојем и становање

Година 2023. била је веома динамична кад је реч о законодавној активности у области просторног, урбанистичког планирања и изградње. Већ почетком године одржана је јавна расправа о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, па се СКГО укључила у јавну расправу кроз рад ресорног Одбора и Мреже. Важно је истаћи да је СКГО одржала и састанак са ресорним министром, и том приликом изнела своје сугестије и предлоге (нпр. рок важења грађевинске дозволе, прецизирани трошкови приликом прикључења на комуналну инфраструктуру), који су потом укључени у коначну верзију прописа. Такође, измењен је и Закон о озакоњењу објеката, а ове измене праћене су и Уредбом о привременом прикључењу на комуналну инфраструктуру. Примена ове уредбе на локалном нивоу олакшана је кроз саветодавну подршку коју је СКГО уприличила након одржаног састанка Мреже начелника за урбанизам, а у сарадњи са ресорним министарством.

Иако се СКГО активно укључила у рад на изменама и допунама Закона о становању и одржавању зграда, овај Закон, нажалост, није ушао у скупштинску процедуру. Захваљујући доброј сарадњи са ресорним министарством већина сугестија СКГО је уврштена у нацрт закона о изменама и допунама овог закона који је био предмет јавне расправе ове јесени.

Ове године усвојена је и Национална архитектонска стратегија – први документ овакве врсте у Србији, у коме је препозната улога СКГО у јачању капацитета локалних самоуправа за унапређење квалитета грађене средине. Једна од првих активности из акционог плана ове стратегије већ се спроводи, а то је анализа праксе израде урбанистичких планова уз препоруке за унапређење са циљем да се унапреди квалитет архитектуре. Посебну улогу у спровођењу ове стратегије треба да имају главни урбанисти из градова и општина, које смо и ове године традиционално окупили на састанку у Тополи.

СКГО је дала допринос припреми Програма адаптације на измењене климатске услове са акционим планом, у коме су, између осталог, и активности које ће СКГО спроводити. Наставља се и рад на припреми стратегије развоја саобраћаја у РС, где СКГО као члан радне групе такође активно учествује.

С циљем промоције савремених алата у управљању градовима, СКГО је успоставио сарадњу са Градом Пиротом на изради полазних основа за успостављање паметног града. Искуства у сарадњи са Градом Пиротом треба да нам послуже за израду методологије и смерница за успостављање паметних градова у већем броју локалних самоуправа у наредном периоду. О могућностима које пружа локални географски информациони систем у успостављању паметних градова дискутовало се и на састанку Мреже ГИС, који је одржан у јуну ове године.

И ове године, као национални координатори, подржали смо обележавање Европске недеље мобилности (ЕНМ), као значајне манифестације чији је циљ промоција немоторизованих видова саобраћаја. ЕНМ је обележило 25 градова и општина из Србије. Тема овогодишње кампање била је „Уштеда енергије“.

По шести пут је у сарадњи са Заштитником грађана организован и спроведен конкурс за доделу награде за приступачност. На овом конкурс учествовало је 12 градова и општина, а награду за унапређење приступачности у области јавног превоза добио је Град Ужице.

По први пут извршено је мерење индекса партиципације у урбанистичком планирању по методологији коју је СКГО развила претходних година. Мерење индекса вршено је у сарадњи са ресорним министарством, на узорку од 30 урбанистичких планова у 20 ЈЛС.

Јачање система за смањење ризика од катастрофа на локалном нивоу

СКГО је, као члан радне групе за израду стратегије смањења ризика од катастрофа, допринела даљем развоју међуопштинске сарадње и сливови су по први пут препознати као важан облик удруживања локалних самоуправа. Кроз акциони план стратегије, СКГО ће даље радити на јачању капацитета ЈЛС организовањем обука на теме цивилне заштите и кризне комуникације. СКГО припрема анализу усклађености законодавног оквира у области смањења ризика од катастрофа и Сендаи стратешког оквира, која садржи препоруке за унапређење законодавног оквира како би се стратешки циљеви из Сендаи оквира што лакше имплементирали на локалном нивоу.

С циљем унапређења система смањења ризика од катастрофа СКГО је припремила Смернице за израду процене ризика и планова заштите и спасавања, које представљају помоћни алат уз обавезну Методологију за израду процене ризика и планова заштите и спасавања и стављају акценат на транспарентност процеса израде и укљученост шире друштвене заједнице. Процес комуникације и консултација приликом израде процена ризика и планова заштите и спасавања јесте један од кључних када је реч о прикупљању информација од грађана и рањивих група становништва, јер њихова перцепција ризика може значајно унапредити квалитет ових планских докумената. Циљ Смерница управо и јесте да олакшају носиоцима (локалним самоуправама) израду планске документације кроз процес укључивања грађана и у њима се приказују механизми за прикупљање информација и идентификацију ризика. Смернице су представљене локалним самоуправама на састанку Мреже за управљање ванредним ситуацијама пред више од 60 представника из преко 45 општина/градова. Наш циљ је да се кроз коришћење Смерница повећа број процена ризика које су локалне самоуправе развиле.

У оквиру тематске области смањења ризика од катастрофа, у 2023. години започета су два пакета подршке за општине Смедеревска Паланка и Петровац на Млави и оба су још увек у току. Након успостављања тимова за спровођење у општинама, стручни тим СКГО, у сарадњи са општинама, радио је на припреми ситуационих анализа са фокусом на функционалној и организационој структури општинског штаба за ванредне ситуације, алатима за кризну комуникацију и повезаношћу са урбанистичком документацијом. У сврху унапређења локалног система смањења ризика од катастрофа, пројектни тим СКГО је припремио и одржао две радионице на тему укључивања грађана и рањивих група у развој планских докумената, као што су процена ризика и планови заштите и спасавања, што показује спремност локалне самоуправе да прати принципе инклузивности и транспарентности у процесу развоја докумената за смањење ризика од катастрофа.

Општине Петровац на Млави и Смедеревска Паланка су, у оквиру пакета подршке, радиле на припреми елабората за извођење вежбе евакуације у основним школама. Вежбе су успешно изведене у обе ЈЛС, а учествовало је више од 150 основаца, ученика од првог до осмог разреда. У општини Петровац на Млави вежба оваквог типа није изведена више од 40 година, па су корист имали и запослени у ЈЛС, наставно особље, али и субјекти од посебног значаја за систем смањења ризика од катастрофа – ватрогасна јединица и екипе хитне помоћи.

ТАЧКА 2.

ИЗВЕШТАЈ НАДЗОРНОГ ОДБОРА СКГО

о материјално-финансијском пословању за
2022. годину и првих 9 месеци 2023. године
са Предлогом одлуке

– ЗА УСВАЈАЊЕ –

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА
САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ

Бр. 746/1

24.10. 2023
Београд

**СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА -
САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ**

- **II седница Надзорног одбора
Београд, 24. октобар 2023. године**

СКГО

**ИЗВЕШТАЈ
НАДЗОРНОГ ОДБОРА
СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА – САВЕЗА ГРАДОВА И ОПШТИНА
СРБИЈЕ О МАТЕРИЈАЛНО ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2022. - 31.12.2022. ГОДИНЕ и 01.01.2023. – 30.09.2023.
ГОДИНЕ**

Београд, октобар 2023.

ИЗВЕШТАЈ

НАДЗОРНОГ ОДБОРА СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА - САВЕЗА ГРАДОВА И
ОПШТИНА СРБИЈЕ
О МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2022. - 31.12.2022. ГОДИНЕ И 01.01.2023. - 30.09.2023. ГОДИНЕ

На другој седници Надзорног одбора Сталне конференције градова и општина - Савеза градова и општина Србије, одржаној 24. октобра 2023. године, разматрана је реализација прихода и расхода СКГО за 2022. годину и првих 9 месеци 2023. године.

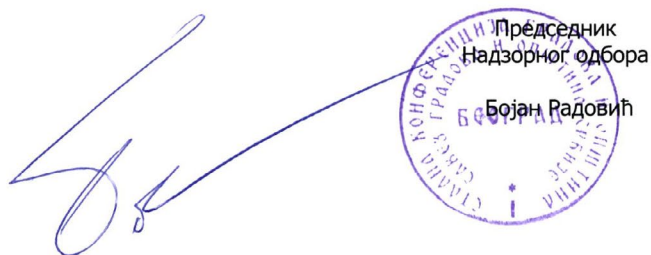
Одбор је констатовао следеће:

1. Материјално - финансијско пословање СКГО за 2022. годину, вођено је у складу са позитивним законским прописима што је констатовано Извештајем Надзорног одбора СКГО о материјално - финансијском пословању за 2022. годину, број 420/1 од 31. маја 2023. године, који је усвојен Одлуком Председништва СКГО о финансијском извештају СКГО за 2022. годину и распореду вишка прихода, број 479/1 од 9. јуна 2023. године.
2. Материјално-финансијско пословање СКГО за првих 9 месеци 2023. године је вођено у складу са позитивним законским прописима, а на основу финансијског плана СКГО за 2023. годину, донетог на осмој седници Председништва СКГО, број 480/1 од 9. јуна 2023. године.

За првих 9 месеци 2023. године остварено је:

ПРИХОДИ	Планирано за 2023.годину	Извршено за 9 месеци 2023.	% извршења плана
Приходи за основну делатност	135.050.000,00	106.811.511,00	79,09%
Приходи намењени реализацији пројеката	334.300.000,00	218.851.755,00	65,47%
РАСХОДИ			
Расходи за основну делатност	135.050.000,00	87.200.413,00	64,57%
Трошкови материјала	5.500.000,00	2.879.740,00	52,36%
Трошкови бруто зарада, накнада зарада и остали лични расходи	86.100.000,00	65.073.739,00	75,58%
Трошкови производних услуга	16.700.000,00	8.369.546,00	50,12%
Трошкови амортизације	3.500.000,00	1.792.500,00	51,21%
Нематеријални трошкови	23.250.000,00	9.084.888,00	39,07%
Расходи по пројектима	334.300.000,00	218.851.755,00	65,47%

Председник
Надзорног одбора
Бојан Радовић

ПРЕДЛОГ

На основу члана 9. став 8. тачка 8) Статута Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије бр. 788/1 од 7.12.2022. године – пречишћен текст, као и изложеног у тачкама 1. и 2. Извештаја Надзорног одбора СКГО о материјално – финансијском пословању за период од 01.01.2022. – 31.12.2022. године и 01.01.2023. – 30.09.2023. године, Скупштина СКГО на свом 51. редовном заседању, одржаном 29. новембра 2023. године у Београду, доноси следећу:

О Д Л У К У

1. Прихвата се Извештај Надзорног одбора Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије о материјално-финансијском пословању за 2022. годину, број 420/1 од 31. маја 2023. године, који је усвојен Одлуком Председништва СКГО о финансијском извештају СКГО за 2022. годину и распореду вишка прихода, број 479/1 од 9. јуна 2023. године.
2. Усваја се Извештај Надзорног одбора СКГО о материјално-финансијском пословању за првих 9 месеци 2023. године број 746/1 од 24. октобра 2023. године, а на основу финансијског плана СКГО за 2023. годину, донетог на основу Одлуке Председништва СКГО, број 480/1 од 9. јуна 2023. године.
3. Годишњи извештај за 2023. годину и Финансијски план за 2024. годину разматраће и усвојити Председништво СКГО у складу са својим статутарним правима и обавезама.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Материјално - финансијско пословање СКГО за 2022. годину вођено је у складу са позитивним законским прописима. У складу са Правилником о начину признавања и процењивања имовине, обавеза, прихода и расхода малих правних лица и предузетника и прописима донетим на основу Закона о рачуноводству и ревизији.

Укупни приходи за 12 месеци 2022. године, износили су 450.207.660,16 динара. Приходи за основну делатност износили су 116.840.861,54 динара (од чега су приходи од чланског доприноса износили 111.949.215,00 динара); приходи намењени реализацији пројеката износили су 333.366.798,62 динара.

Укупни расходи за 12 месеци 2022. године, износили су 444.810.381,76 динара. Расходи за основну делатност износили су 111.443.583,14 динара динара; расходи намењени реализацији пројеката износили су 333.366.798,62 динара.

Вишак прихода над расходима у износу од 5.397.278,40 динара распоређено је за пословање у 2023 години.

Укупни приходи за првих 9 месеци 2023. године за основну делатност остварени су са 79,09% и износе 106.811.511,00 динара и односе се на приходе од чланарине и вршења услуга. Укупни приходи намењени реализацији пројеката за првих 9 месеци 2023. године остварени су са 65,47% и износе 218.851.755,00 динара.

Укупни расходи за првих 9 месеци 2023. године за основну делатност су остварени у износу од 87.200.413,00 динара.

Укупни расходи за првих 9 месеци 2023. године по пројектима остварени су у износу од 218.851.755,00 динара и алоцирани су искључиво по активностима које су предвиђене у пројектним уговорима.

Све исказане финансијске величине базиране су на веродостојној финансијској документацији која је предочена Надзорном одбору и која се налази у Служби за финансије и рачуноводство СКГО.

Председник
Сталне конференције градова и општина -
- Савеза градова и општина Србије
др сци. мед. Горан Цветановић

ТАЧКА 3.

ЗАПИСНИК 50. СКУПШТИНЕ СКГО

– ЗА УСВАЈАЊЕ –

У Београду је, 7. децембра 2022. године, одржана 50. редовна Скупштина Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије. Тема 50. скупштине, носила је назив „Улога и значај удруживања градова и општина у развоју локалне самоуправе“.

Скуп је почео пројекцијом филма о окупљању градова и општина на претходним скупштинама СКГО и након пројекције филма, Горан Цветановић, градоначелник Лесковца и председник СКГО званично је отворио 50. скупштину. У свом уводном обраћању, председник СКГО је истакао да је Скупштина СКГО најважније годишње окупљање представника градова, општина и градских општина у Републици Србији, и њихових партнера из националних и покрајинских органа и домаћих и међународних институција и организација. Посебно је истакао да је иза нас је још једна успешна година и ово је прилика да сумирамо резултате, да чујемо ваше утиске и да заједно дефинишемо планове за даљи рад, као и да ова скупштина има и посебан значај јер је данас 50 јубиларно заседање скупштине наше организације.

Скупштини је присуствовало 115 чланова – представника локалних самоуправа и бројни представници државних институција, невладиних организација, донатора и страних и домаћих партнера и гостију.

После констатовања кворума за рад и одлучивање, Скупштина је једногласно усвојила Програм и Дневни ред 50. скупштине. (Прилог 1)

У име града домаћина, учесницима 50. скупштине обратио се Александар Шапић, градоначелника Града Београда, а затим и Александар Мартиновић, министар државне управе и локалне самоуправе у Влади Републике Србије. После домаћих званичника, скуп су поздравили и Емануеле Жиофре, амбасадор и шеф Делегације Европске уније у Републици Србији, Урс Шмид, амбасадор Швајцарске Конфедерације у Србији и Пјер Кошар, амбасадор Републике Француске у Србији (Прилог 2)

После уводних обраћања, у складу са Дневним редом, председник СКГО је присутне упознао са резултатима рада СКГО у 2022. години. (Прилог 3)

ПАНЕЛ ДИСКУСИЈА: „Развој локалне самоуправа – пракса и перспективе“

Модератор програмског дела Скупштине била је Милена Радомировић, програмска директорка за плански систем и јавне финансије, СКГО.

Панелисти:

Саша ПАВЛОВИЋ, градоначелник Пожаревца

Стеван ДЕСПОТОВ, начелник општинске управе Жабалъ

Биљана СТОЈКОВИЋ, начелница одељења за финансије општине Ковин

Тамара ПАУНОВИЋ, члан градског већа, Град Бор

Вера БЛАГОЈЕВИЋ, руководилац комуналне службе, КЈП “Златибор”, општина Чајетина

Златко ПЕТРИН, самостални саветник, градска општина Звездара

Никола БЕРТОЛИНИ, шеф Одељења за сарадњу, Делегација Европске уније у Републици Србији (Прилог 4)

ПРЕЗЕНТАЦИЈА НОВОГ СЕРВИСА СКГО – ЕЛЕКТРОНСКИ ПОРТАЛ ЗА ПРАЋЕЊЕ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА ПРОЈЕКТА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

- **Владимир Зафировић**, шеф службе за припрему и спровођење пројекта, СКГО (Прилог 5)

РАДНИ ДЕО СКУПШТИНЕ – РАЗМАТРАЊЕ И УСВАЈАЊЕ ПРЕДЛОГА ДОКУМЕНАТА И ОДЛУКА 50. СКУПШТИНЕ

Након завршеног програмског дела Скупштине, настављен је рад Скупштине у пленарном делу по Програму и Дневном реду како је и достављено у материјалу. Председавајући обавештава присутне да следи усвајање важних докумената и одлука СКГО које према Статуту СКГО, усваја Скупштина. Поједина документа је претходно разматрао и усвојио Надзорни одбор СКГО на

седници одржаној 22. новембра 2022. године. Сви документи били су доступни чланству у електронској верзији посредством веб сајта СКГО, а непосредно пре заседања су достављени и у папирној верзији. (Прилог 6)

Прилог 1 – Програм и Дневни ред Скупштине

Прилог 2 – Уводна обраћања високих званичника

Прилог 3 – Представљање рада СКГО у 2022. години и основни планови за 2023. годину (др сци. мед. Горан Цветановић, председник СКГО и градоначелник Лесковца)

Прилог 4 – Записник са панел дискусије: „Развој локалне самоуправе – пракса и перспективе“

Прилог 5 – Презентација електронског портала за праћење извора финансирања пројеката ЈЛС

Прилог 6 – Записник радног дела 50. скупштине СКГО

Записник водили:

Јелена Плочић

саветница за планирање и програмско буџетирање

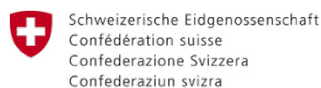
Клара Даниловић

шефица Одељења за урбанизам, просторно планирање и становање

Маја Стојановић Керић

секретар Председништва СКГО

Председник
Сталне конференције градова и општина-
- Савеза градова и општина Србије
др сци. мед. Горан Цветановић

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

ПРИЛОГ 1

Улога и значај удруживања градова и општина у развоју локалне самоуправе

ПРОГРАМ И ДНЕВНИ РЕД

50. скупштина Сталне конференције градова и општина
– Савеза градова и општина Србије

Београд, хотел „Метропол Палас“

7. децембар 2022. године

11:00—12:15	СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ СКУПШТИНЕ
11:00 – 12:00	<p>Пројекција филма о окупљању градова и општина на скупштинама СКГО</p> <p>Председавајући: др сци. мед. Горан Цветановић, градоначелник Лесковца и председник СКГО</p> <p>Поздравна реч града домаћина – Александар Шапић, градоначелник Београда</p> <p>УВОДНА ОБРАЋАЊА:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Александар Мартиновић, министар државне управе и локалне самоуправе у Влади Републике Србије – Емануеле Жиофре, амбасадор, шеф Делегације Европске уније у Републици Србији – Урс Шмид, амбасадор Швајцарске Конфедерације у Републици Србији – Пјер Кошар, амбасадор Републике Француске у Републици Србији
12:00—12:15	<p>Пројекција кратког филма о резултатима СКГО у 2022. години</p> <p>др сци. мед. Горан Цветановић, градоначелник Лесковца и председник СКГО</p> <p>представљање рада СКГО у 2022. години и основни планови за 2023. годину</p>
12:15—12:30	КАФЕ ПАУЗА
12:30—14:30	ПРОГРАМСКИ ДЕО СКУПШТИНЕ
12:30—14:15	<p>Панел дискусија: „Развој локалне самоуправе – пракса и перспективе“</p> <ul style="list-style-type: none"> – Саша Павловић, градоначелник, Град Пожаревац – Стеван Деспотов, начелник управе, општина Жабалъ – Биљана Стојковић, начелница одељења за финансије, општина Ковин – Тамара Пауновић, члан градског већа, Град Бор – Вера Благојевић, руководилац комуналне службе, КЈП, “Златибор”, општина Чајетина – Златко Петрин, самостални саветник, градска општина Звездара

	<p>– Никола Бертолини, шеф Одељења за сарадњу, Делегација Европске уније у Републици Србији</p> <p>Модератор панел дискусије: Милена Радомировић, програмска директорка за плански систем и јавне финансије, СКГО</p>
14.15-14.30	<p>Презентација новог сервиса СКГО</p> <p>- Електронски портал за праћење извора финансирања пројеката јединица локалне самоуправе</p> <p>Презентује: Владимир Зафировић, шеф службе за припрему и спровођење пројеката, СКГО</p>
14:30—15:00	РАДНИ ДЕО СКУПШТИНЕ – ПРЕДЛОЗИ ДОКУМЕНАТА И ОДЛУКА 50. СКУПШТИНЕ СКГО
14:45—15:00	<p>Разматрање и усвајање докумената СКГО</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Записник 49. скупштине СКГО 2. Предлог одлуке о изменама Статута СКГО 3. Предлог одлуке о начину и правилима за избор чланова Председништва и чланова Надзорног одбора, председника СКГО, председника Надзорног одбора и председника одбора 4. Годишњи извештај о раду СКГО за 2022. годину 5. Извештај Надзорног одбора о материјално-финансијском пословању СКГО за 2021. годину и првих 10 месеци 2022. године са Предлогом одлуке 6. Информација о новом визуелном идентитету СКГО
15:00	ЗАТВАРАЊЕ СКУПШТИНЕ И ЗАЈЕДНИЧКИ РУЧАК

ПРИЛОГ 2

УВODНА ОБРАЋАЊА ВИСОКИХ ЗВАНИЧНИКА

Јубиларна 50. Скупштина Сталне конференције градова и општина (СКГО) почела је историјским приказом одржаних скупштине од оснивања организације, разлозима за удруживање локалне самоуправе, као и темама које су биле у фокусу градова и општина у протеклих неколико деценија. Овогодишња скупштина одржана је у сусрет великом јубилеју који ће бити обележен следеће године - седам деценија постојања СКГО.

Испред града домаћина, учеснике је поздравио **Александар ШАПИЋ**, градоначелник Београда који је честитао јубилеј и свима пожелео успешан рад. Он је додао да је скуп увод у још значајни јубилеј, 70 година од оснивања СКГО, који ће бити обележен наредне године. Истакао је да је Београд један од градова који је и иницирао формирање СКГО, и да је прва скупштина управо у Београду и одржана. Присуство свих нас из градова и општина и данас је доказ наше подршке организацији чији смо чланови и потврда наше решености да наставимо да доприносимо заједничком раду и развоју локалне самоуправе у Републици Србији.

Како је додао, општине и градови су најближи грађанима у решавању њихових свакодневних проблема, са којима су у сталном контакту, али и чији рад могу да вреднују. Протеклих година Београд је показао да је на услузи обичном човеку. Трудимо се да то из дана у дан унапређујемо,

јер су и те наизглед мање, ситније услуге, понекад важне као и велики инфраструктурни пројекти који се спроводе, на чему ће се и у будућности доследно и посвећено радити.

Како је додао, пред Београдом, али и другим локалним самоуправама, су бројни задаци и изазови, од економије, преко урбаног развоја, до комуналне инфраструктуре. Београд има снажније и веће могућности од осталих, али смо решени да стално унапређујемо наш рад и јачамо наше институције.

Он је истакао да је сарадња са националним институцијама од суштинског значаја. Осим подршке националног нивоа, неопходно је да ми на нивоу локалних самоуправа сарађујемо, јер удруживањем ресурса можемо да радимо успешније. Као пример навео је непосредну сарадњу четири највећа града у Србији: Београда, Крагујевца, Новог Сада и Ниша, нагласивши да синергијом још више можемо да убрзамо развој и унапредимо рад наших градова и општина.

Обраћање је закључио честиткама данашњег јубилеја и изразио уверење да ће у годинама испред нас СКГО као организација настави да нас помаже и окупља, уз чију подршку размењујемо искустава и идеје, најбоље примере из праксе и дефинишемо квалитетне предлоге и пројекте за унапређење локалне самоуправе и живота грађана у нашим градовима и општинама.

Испред ресорног министарства присутнима се обратио **Александар МАРТИНОВИЋ**, министар државне управе и локалне самоуправе, поздравио присутне, честитао јубилеј и додао да се нада наставку добре сарадње у будућности.

Он је навео да имамо прилику да се подсетимо на све резултате које сте постигли, али је и част што је Министарство било и остало поуздани партнер у тим резултатима. Често се истиче да је СКГО најзначајнији партнер Министарства, и то је неспорна чињеница. Сигуран сам да ћемо у будућности наставити сарадњу која ће бити плодносна.

Казао је и да је Министарство у протеклих неколико година предузело значајан број активности у унапређењу система локалне самоуправе, а као најзначајнији истакао је Програм за реформу система локалне самоуправе у Републици Србији за период од 2021. до 2025. године са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године.

Како је нагласио, управо је свакодневна сарадња Министарства са СКГО допринела да Србија добије по први пут стратешки документ реформе локалног нивоа власти. Поред бројних активности, део се односи и на даље унапређење правног оквира за међуопштинску сарадњу. Министарство је предлагач Закона о локалној самоуправи, а последњим изменама и допунама доста је урађено управо на овом пољу, јер је постављена добра основа. Појаснио је да се непостојање капацитета појединих јединица локалне самоуправе може успешно пребродити удруживањем две или више јединица локалне самоуправе, како би се унапредило пружање услуга, а чиме би се отворио и простор за будуће процесе децентрализације.

Додао је да је Министарство у циљу мотивисања градова и општина на удруживање, расписало три јавна позива за успостављање и унапређење међуопштинске сарадње. Средства су обезбеђена у оквиру Фонда за међуопштинску сарадњу који је успостављен у оквиру пројекта „Локална самоуправа за 21. век“ захваљујући донацији Владе Швајцарске конфедерације. Реализацијом прва два позива пружена је подршка за укупно 46 јединица локалне самоуправе. Прошлог месеца окончан је и трећи позив, и очекујемо наставак овог доброг тренда. При расподели средстава посебно се вреднују предлози пројеката који утичу на више јединица локалне самоуправе, или су заједнички пројекти неколико њих, додавши да је главни циљ свега тога пружање квалитетнијих услуга грађанима.

На крају је изразио велику захвалност СКГО и страним партнерима на досадашњој веома плодносној сарадњи, надајући се да ће се та сарадња наставити и да ће уродити још бољим резултатима.

Шеф Делегације Европске уније у Републици Србији **Емануеле ЖИОФРЕ** изразио је задовољство присуством на скупу на коме представља Европску унију.

Он је нагласио важност локалне самоуправе јер је по његовим речима, локална администрација први контакт који грађани имају са локалном заједницом. Додавши да је и он сам јавни службеник, и да зна колико је важно да локална самоуправа може да испуњава своје надлежности.

Он се осврнуо на сусрет који су лидери ЕУ и Западног Балкана имали 6. децембра у Тирани где је, како каже, пружена снажна подршка чланству целог региона Унији. Нагласио је да су лидери позвали на убрзање приступног процеса, и то на самиту који је први пут одржан ван ЕУ. То је, више него јасна порука да смо посвећени више него икада заједничкој будућности, и та порука никада није била јаснија.

Како је додао, право је време да се убрзају реформе, и направе помаци како би се Србија прикључила ЕУ.

Истакао је да самит није био само у знаку подршке, већ и у конкретним активностима и иницијативама, попут пакета од милијарду евра намењеног Западном Балкану за превазилажење енергетске кризе, али и за рад на енергетској будућности. Највећи део енергетског пакета ће добити Србија, и то 165 милиона евра за тренутну помоћ угроженим домаћинствима и малим предузећима.

Нагласио је и да ће Србија добити 17 милиона евра за мигрантски менаџмент, а поменуо је и помоћ ЕУ у улагању у здравство, од болница, попут клинике у Тиршовој, путне инфраструктуре, до других пројеката по градовима и општинама по целој земљи.

Како је казао, путовао је у бројне градове и општине у Србији, и где год оде, види посвећеност и ентузијазам да се ради са ЕУ. Тај интерес је за нас веома важан. Желимо да повећамо сарадњу, да видимо да свака локална самоуправа уграби прилике које постоје, како би изградиле своје локалне заједнице. Локалне власти имају кључну улогу у овоме, јер се доста ствари са европских нивоа примењује и на локалу. Морамо да градимо партнерство између нас.

Навео је и бројне пројекте на којима ЕУ ради са локалним самоуправама у Србији, али и оне који се тичу прекограничне сарадње, као и надалеко познат „Exchange“ програм.

Закључио је да пролазимо кроз времена великих промена, али више него икада перспектива Србије у прикључењу ЕУ није била конкретнија и јаснија. Успех је у јасним и примењеним реформама. Србија да делује, а ми да асистирамо. Ви сте лице администрације које људи виде, локална самоуправа је генератор промена у друштво, охрабрујем вас да уводите и спроводите реформе.

Делегатима и гостима 50. скупштине обратио се и **Урс ШМИД**, амбасадор Швајцарске конфедерације, државе која је врло активна када је реч о заједничком раду и подршци локалним самоуправама у Србији. Он је изјавио да је за њега велика част да представља Швајцарску на скупу и честитао свима јубилеј.

Он је истакао дугу и добру сарадњу СКГО и Швајцарске, која континуирано подржава реформе на локалном нивоу. Локални ниво је тај где треба да се изграде неопходни оквири за даљи унапређење у најразличитијим областима.

Додао је да локалне власти играју кључну улогу, и да су оне кључ развоја локалних самоуправа. Неки од вас врло добро знају програме које помажемо, од локалних финансија, до најразличитијих области.

СКГО не само да је стратешки партнер Швајцарске у спровођењу сви ових програма, већ има и улогу заступања интереса локалних самоуправа испред централног нивоа власти. Данас је прилика да коментаришемо добар рад СКГО у повезивању централног и локалног нивоа власти, посебно кроз партнерство са Министарством државне управе и локалне самоуправе.

У обраћању је изјавио да Влада Швајцарске подржава и ресорно министарство да примењује програме за развој локалних заједница и пружа им подршку. Криза нас је натерала да размишљамо даље, да развијамо локалне сервисе и могућности, да повећавамо ефикасност. Навео је и да је Швајцарска подржава СКГО у испуњавању своје визије, и навео податак да је ова земља од 2005. године кроз разне пројекте помогла са 13 милиона евра.

Закључио је да је сигуран да ће имплементација стратешког плана СКГО за период 2022-2025. године, коју ће подржати и Швајцарска кроз наставак партнерства, помоћи и унапредити сервисе за грађане.

Подршку СКГО и представницима локалних самоуправа дао је и амбасадор Француске у Србији **Пјер КОШЕР**. Уз честитке за јубилеј, сагласио се са својим колегама, али и додао, како је рекао, још један важан сегмент рада локалних самоуправа – борбу против климатских промена.

Како је појаснио, ви са својим тимовима и комуналним предузећима радите конкретно на терену на управљању климатским променама, али и на управљању јавним превозом, отпадом, и њиховим коришћењем за производњу енергије. Због тога, ми смо направили конкурс „Еко општина, одрживи град“ уз подршку наших партнера. Ради се о томе да смо желели да истакнемо оно што су на овом пољу урадиле локалне самоуправе, и да та решења представимо на стручним семинарима.

Он се представницима локалних самоуправа захвалио на интересовању које су показали, и додао да је током ове године стручни жири разматрао чак 60 пријава, који су стигли из више од 30 општина и градова.

Додао је да овакав резултат нас обавезује да позовемо стручњаке из Француске у Србију на семинаре, али и да организујемо студијска путовања у Француску за оне који су прошли на конкурс. Овде су присутни и неки од победника конкурса, Чајетина, Бачка Паланка, Ужице, Крагујевац, Ниш, Нови Сад и Лесковац, и истакао да пројекат „Еко општина“ има за циљ развој српско-француске сарадње.

На крају се захвалио градоначелницима и председницима општина на развијању француско-српске децентрализоване сарадње.

ПРИЛОГ 3

ПРЕДСТАВЉАЊЕ РАДА У 2022. И ОСНОВНИ ПЛАНОВИ ЗА 2023. ГОДИНЕ

Поштоване колегинице и колеге,

Као што сте имали прилике да видите у својеврсном извештају о раду у овом кратком филму, 2022. година била је веома интензивна а верујемо и веома успешна за нашу организацију.

Поред онога што смо представили, овом приликом желим да посебно подвучем неколико резултата и планова, који су важни за период испред нас.

Током целе године у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе радили смо на спровођењу Програма за реформу система локалне самоуправе. Припремљене су бројне анализе, методологије и других документи и тиме разматране идеје које би могле да буду полазна основа за даље системске реформе локалне самоуправе у нашој земљи, које су планиране за наредни период.

СКГО се залаже за јачање локалне самоуправе и њених одговорности, надлежности и стручних и финансијских капацитета, али и за пуну сарадњу са свим нивоима јавне управе у циљу остваривања бољег живота за наше грађане.

Верујемо да ће наредна година бити веома динамична у делу нових политика и прописа које ће припремати Влада, посебно у процесу европских интеграција. Стална конференција је спремна да пружи свој пун допринос и активно представља ставове и интересе локалних власти у овом процесу.

Да би децентрализација функционисала у пракси, потребно је да стално унапређујемо капацитете локалних власти да остварују своје надлежности.

У складу са тим, СКГО планира значајну подршку нашим чланицама у 2023. години.

Ове године већ је покренуто 52 нова пакета подршке нашим чланицама који ће се спроводити и наредне године, а планирано је покретање још преко 40 додатних пакета подршке. Области на којима ћемо радити су планови развоја локалних самоуправа, средњорочни планови, капитални буџети, грађанско учешће у доношењу буџета, административна ефикасност, спречавање корупције, заштита животне средине, смањење ризика од катастрофа, женско предузетништво и родна равноправност.

Током ове године, потписан је и уговор о спровођењу изузетно важног програма из средства ИПА 2020 под називом "Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу" који ће започети већ почетком 2023.године. У сарадњи са ресорним министарством и другим партнерима из Владе и са Делегацијом Европске уније, очекује нас веома значајна подршка градовима и општинама у области социјалне заштите и социјалне инклузије. Што је још важније ова подршка усмерена је на јачање положаја и квалитета живота најугроженијих категорија становништва наших локалних заједница. Поред изградње капацитета свих локалних самоуправа предвиђена је и директна техничка подршка и финансијски грантови у износу од 1,3 милиона евра за 20 локалних самоуправа за успостављање процедуралних, финансијских и организационих механизма за пружање услуга социјалне заштите. Планирана је и подршка за 20 локалних самоуправа за унапређење социјалне инклузије Рома и Ромкиња, укључујући и подршку раду мобилних тимова и израду локалних акционих планова. На крају предвиђена је грант шема која ће бити отворена за све локалне самоуправе у износу од 2,5 милиона евра за локалне пројекте у поменутим областима.

У финализацији смо и новог програма сарадње са нашим дугогодишњим партнерима из Швајцарске канцеларије за сарадњу у Београду и Владе Швајцарске. Желим овом приликом да се захвалим нашим партнерима из Владе Швајцарске на дугогодишњој подршци развоју наше организације. Крајем ове године завршава се дванаеста година швајцарске подршке институционалном развоју СКГО. У великој мери ова подршка допринела је да наша организација буде способна од одговори на потребе које имају наше чланице и да буде прави представник локалних власти и саговорник националних институција у свим реформским процесима. Верујемо да ћемо већ од почетка наредне године наставити нашу сарадњу на остваривању циљева Стратешког плана СКГО и заједнички подржати планиране реформе јавне управе и локалне самоуправе, које су предвиђене националним стратешким документима.

Током 2023. године, СКГО планира да настави организацију бројних обука, израду нових приручника и модела докумената и да пружа сталну саветодавну и стручну подршку за рад свих локалних администрација. Радићемо на даљем унапређењу свих сервиса и начина подршке које већ имамо а као што ћемо имати прилику данас да видимо, покрећемо и нове сервисе за наше чланице којима желимо да помогнемо развој градова и општина и локалне самоуправе у целини. Очекујте да ћемо и наредне године организовати бројне састанке наших органа, тела и мрежа и да ће бити пуно нових радионица и окупљања стручњака око најважнијих тема из рада локалне самоуправе.

Настављамо и интензивну међународну билатералну и мултилатералну сарадњу и сарадњу са нашим партнерима у циљу унапређења локалне самоуправе, размене знања и најбоље праксе, односно подршку за учешће наше земље у важним процесима у Конгресу локалних и регионални власти Савета Европе, Заједничком консултативном одбору Србије и Комитета Региона Европске уније, Савету европских општина и региона и регионалним иницијативама у оквиру Мреже НАЛАС.

Наредну годину, поред већ планираних активности, обележиће и значајан јубилеј – 70 година од оснивања организације. Давне 1953. године 21 град покренуо је иницијативу за успостављање сарадње, за размену добре праксе и знања. Ова иницијатива је у изузетно кратком року привукла велики број локалних самоуправа, тако да се већ неколико месеци касније око исте идеје окупило 142 града и општине из тадашње велике земље.

Данас, седам деценија касније, и ми пратимо исту идеју, сарадње, размене праксе и знања. Имамо исти циљ, а то је модерна локална самоуправа на услузи грађанима и привреди.

Овај значајан јубилеј биће достојно обележен низом активности, наша жеља је да сви градови и општине, да сви запослени у систему локалне самоуправе буду део јубилеја, јер ми баштинимо традицију којом се ретки могу похвалити.

Желим на крају да се захвалим свим нашим националним и међународним партнерима на подршци нашој организацији и градовима и општина у Србији и на њиховом поверењу у наш рад. Надам се да смо то поверење оправдали. Иза сваког доброг резултата стоје људи који су радили на његовом остварењу а резултати наше организације производ су рада многих пријатеља локалне самоуправе и људи који воде градове и општине и раде у локалној администрацији. Њима свима хвала на подршци, посвећености и напору који су уложили у наше активности током ове године.

Ипак, дозволићете ми да се на крају, посебно захвалим у своје и у име нашег генералног секретара, свим људима који раде у нашој националној организацији. Верујем да делим мишљење свих вас да њихов квалитетан рад и посвећеност у потпуности оправдава то да је Стална конференција КУЋА ГРАДОВА И ОПШТИНА.

ПРИЛОГ 4

ЗАПИСНИК СА ПАНЕЛ ДИСКУСИЈЕ: "РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ - ПРАКСА И ПЕРСПЕКТИВЕ"

Током 50. скупштине Сталне конференције градова и општина одржан је и панел на тему развоја локалне самоуправе, где се разговарало о праксама које поједине општине и градови спроводе, али и перспективама, о којима је говорило шест представника локалних самоуправа (Пожаревац, Жабал, Ковин, Бор, Чајетина и градска општина Звездара) као и представник Делегације Европске уније (ЕУ) у Србији Никола Бертолини. Панел је модерирала програмска директорка за плански систем и јавне финансије, Милена Радомировић.

Градоначелник Пожареваца Саша Павловић пренео је искуства града на чијем је челу и који је активан корисник различитих пројеката ЕУ, али и пројеката које спроводи СКГО. Град Пожаревац је, био носилац пројекта за управљање јавном својином, на чему је заједнички рађено и са другим околним општинама, али и на пројектима у буџетирању, плановима развоја, буџетирању капиталних пројеката. Након три успешно спроведене фазе пројеката „Exchange“, могу се похвалити и одређеним уштедама. У оквиру „Exchange 4“ програма пописано је 14.000 јединица, односно објеката, који су укњижени на тај начин. Након тога, укњижена је и комунална инфраструктура, од водовода, преко канализације, до топлификације. Све ово се касније вратило кроз бољу наплату пореза. Павловић је истакао и предности умрежавања са другим општинама из Браничевског округа. Поменуо је и програм ЕУ Exchange 6, у оквиру кога је сарадња са СКГО одлична, а односи се на план развоја Града Пожареваца. Када је реч о програмском буџетирању, грађанима је омогућено да добију транспарентнији буџет, а управе добијају могућност праћења остварених учинака.

Своје искуство у раду пренела је и општина Жабаљ, која се кроз један од пројеката фокусира на управљање људским ресурсима и у складу с тим, у претходним годинама модификовала рад саме администрације. О томе је говорио Стеван Деспотов, начелник управе општине Жабаљ, додавши да су људски ресурси добили сасвим нови значај. У питању је активни приступ управљању ресурсима, а не административни посао. У оквиру пројекта општина је добила експертску подршку која се састојала од анализе потреба, од стручног усавршавања, до запошљавања. Унапређен је и поступак интерног и јавног конкурса.

Истакнуто је да је у малим самоуправама проблем је што се приликом израде правилника, радна места, често због недостатка људских ресурса, креирају наспрам службеника, а не тако да се они прилагођавају потребама радног места.

Биљана Стојковић, начелница Одељења за финансије општине Ковин говорила је о унапређењу транспарентности јавних финансија, што је био пројекат који је ова општина спроводила уз подршку СКГО. По њеним речима, Ковин је мала општина у којој нема локалних медија, па је било тешко доћи до грађана и укључити их у израду буџета. Након што су почели да спровode анкете, користећи за то друштвене мреже и портале, укључивање грађана је значајно порасло. У једном од случајева, радило се о 10 пројеката који су понуђени, с тим што би општина финансирала пет које грађани изаберу. У спроведеној анкети учествовало је 5% од укупног броја становника и добијен је велики број сугестија. Посебно је истакнут значај укључивања младих у доношењу одлука. На јавном буџетском порталу који је израђен уз подршку СКГО, могуће је пратити циклус израде буџета као и начин његовог извршења.

Општина Ковин добила и подршку за родно буџетирање, чиме је побољшан програмски буџет и родна равноправност је сагледана из неког другачијег угла. Што се тиче изазова у будућности, то су средњорочни планови, па би подршка у овој области такође била потребна.

Тамара Пауновић, чланица Градског већа града Бора говорила је о искуствима овог града у спровођењу пројекта у сфери родитељства. Град Бор се кроз програме подршке одлучио на пилот пројекат који се односи на подршку у сфери родитељства, са идејом да се разрађују локалне политике и процедуре како би се помогло и родитељима и старатељима у раним годинама одрастања детета. Реч је о пилот пројекту, у коме је учествовало још неколико градова. Пројекат је показао да умрежавање свих сектора, од предшколског до средњошколског образовања, здравства и локалне средине, даје добре резултате.

Пројекат је ишао у два правца: унапређење јавних политика и јачање капацитета стручњака. На основу потреба родитеља које су сагледане, предложене су мере које су уврштене у буџет града, међу којима је и пројекат изградње новог вртића. Успостављена је и школа родитељства у коју су укључени и стручњаци из Предшколске установе, Центра за социјални рад, као и патронажне сестре. Пројекту су сада прикључена још четири града (Нови Пазар, Врање, Нови Сад и Крагујевац). Ови градови сада своја искуства преносе на друге локалне самоуправе, до сада се укључило укупно 29 ЈЛС, које од њих уче планирање и како доћи до резултата.

О заштити животне средине говорила је Вера Благојевић, руководилац комуналне службе КЈП „Златибор“ у општини Чајетина. Чајетина је посвећена томе да постане зелена општина, и врло озбиљно ради на томе, била је и део пројекта који се односио на управљање отпадом, а који је подржала Влада Шведске. Реч је о пројекту који је започет 2017. и трајао је до априла ове године.

Општина Чајетина имала среће да буде део и других пројеката, па је подржана у набавци неопходне опреме. Истакнут је значај увођења примарне сепарације отпада на месту настанка. Примарном сепарацијом обухваћено је насељено место Чајетина, док се у наредном периоду очекује да опрема буде испоручена и на Златибору. Ову општину следеће године очекује изградња рециклажног дворишта. За све ове активности кључно је било усвајање плана управљања отпадом, што је урађено уз подршку СКГО. За Чајетину наредна година ће бити најизазовнија када су у питању финансије, односно управљање отпадом. Део новца је буџетиран за рециклажно двориште, радиће се и централна компостана, управљање грађевинским отпадом, за шта треба да буде инсталирано специјално постројење.

Пројекат који се односи на инклузију Рома и Ромкиња, представила је београдска градска општина Звездара, који је реализован уз помоћ СКГО и донатора. У оквиру њега, општина се бавила запошљавањем социјално угрожених и маргинализованих група становништва. О искуствима је говорио Златко Петрин, самостални саветник у општини Звездара. Иако се ради о градској општини, то их није спречило да се баве проблемима рањивих група, и то кроз повезивање различитих институција. Ова сарадња довела је до запошљавања 33 особе са територије градске општине, које су најпре оснажене за занате и дигитални маркетинг.

Идеја пројекта била је да се Роми и Ромкиње оснаже, да се доведу и послодавци и да се на тај начин повежу. Напредак у спровођењу је праћен континуирано. Рађено је и на сензибилисању послодаваца, када је реч о запошљавању Ромкиња. Општина Звездара у наредном периоду планира већу сарадњу са градским институцијама али и међу другим градским општинама.

На панелу је учествовао и шеф Одељења за сарадњу Делегације ЕУ у Србији Никола Бертолини, који је истакао важност локалних самоуправа у постизању стандарда ЕУ. Значај локалне самоуправе у Србији још треба да расте у будућности, истакао је Бертолини. У последњих 10 година ЕУ је пројекте у Србији финансирала са више од милијарду евра. За то време идентификовано је више од 2.000 иницијатива општина и градова и део тога је подржан.

Делегација ЕУ подржава општине, али подржава и националне власти да раде на њиховом оснаживању. У Србији постоје велике инвестиције на разним пољима на локалном нивоу. Поред подршке ЕУ, неопходна је подршка и са централног нивоа власти, навео је Бертолини. Говорећи о окрузима који су се показали веома успешним у коришћењу средстава ЕУ, Бертолини је издвојио Браничевски, Борски, Северно Банатски и Северно Бачки управни округ. Истакао је и градове и општине од Шапца, преко Чачка и Голупца, до Пожаревца, Жабља и Чајетине.

У наставку панела је било речи о плановима локалних самоуправа за наредни период, као и о сугестијама за начин пружања подршке у будућности.

Говорећи о изазовима и будућем раду, градоначелник Пожаревца је истакао да новац постоји, али да људи испред локалних самоуправа морају да имају идеје, да знају где је ситуација лоша и где и шта треба поправити и унапредити. У наредном периоду фокус ће бити на изради стратешких документа, планске документације, акционих планова и то је нешто што је потребно сваком граду и општини. Градоначелник Пожаревца је поменуо и тему имовине, додајући да без ње нема превише помака. Павловић је закључио да ако нема синергије свих у локалној самоуправи, односно служби, неће бити ни напретка. Додао је да се слаже да треба радити на запошљавању и оспособљавању младих кадрова за рад у локалним самоуправама, али и да би требало пробати да се буде конкурентнији у платама јер, како је појаснио, понекад је тешко наћи правника, или архитекту и инжењера, управо због висине плата у локалним самоуправама.

Говорећи о плановима, и будућим правцима рада, начелник општинске управе Жабалј је истакао да је синергија између извршне власти и запослених важна, јер без добро плаћеног службеника, нема вредног и квалитетног радника. Деспотов се осврнуо и на компетенције запослених, јер је питање да ли су сви заиста и обучени да раде одређени посао, без обзира што нешто имају као компетенцију.

За општину Ковин, најважнији изазови у наредном периоду везани су за израду средњорочних планова, као и њихово повезивање са буџетом и капитално буџетирање, па би подршка у овој области, по њиховом мишљењу, такође била потребна.

У граду Бору се планира наставак школе родитељства али и изградња вртића, за који средства нису обезбеђена у потпуности, па се очекује подршка донатора и у овом делу.

За општину Чајетина 2023. година је најизазовнија што се тиче финансија. Сви започети пројекти се настављају. Постоје планови за почетак бављења циркуларном економијом, желе да усвоје План урбане мобилности. Упућен је и позив делегацији ЕУ да посети Чајетину и виде до сада постигнуте резултате.

И градска општина Звездара планира да настави рад на унапређењу положаја Рома, за то је неопходна проширена сарадња са институцијама на нивоу града. Што се тиче подршке СКГО, значајно би било наставити умрежавање са осталим градским општинама као и јачање капацитета за повлачење средстава ЕУ.

Бертолини је истакао да се у тренутку ступања Србије у чланство ЕУ може очекивати 10 пута више расположивих средстава него што их има сада, па је поставио питање управљања тим средствима у смислу људских ресурса. Представницима локалних самоуправа је поручио да могу да привуку још новца из фондова, али да су неопходни организација, координација и усклађене националне политике. Додао је да је данашње окружење веома комплексно. По њему, први корак би требало да буде повезивање са европским агенцијама и институцијама.

Бертолини сматра да треба подстакнути националне владе да се позабаве регионалним политикама и плановима. Потребна је координација министарстава и веће издвајање средстава за локални ниво из развојне сарадње али и кроз национално буџетирање и јавне политике. Као један од приступа наведена је могућност да се у свакој ЈЛС осигура постојање једне контакт

тачке/особе, која би била посебно верзирана у сарадњи и комуникацији по питању правних тековина и фондова ЕУ.

ПРИЛОГ 5

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ЕЛЕКТРОНСКОГ ПОРТАЛА ЗА ПРАЋЕЊЕ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА ПРОЈЕКТА ЈЛС

Презентер: **Владимир Зафировић**, шеф Службе шеф службе за припрему и спровођење пројекта, СКГО

У циљу олакшавања приступ локалним самоуправама постојећим домаћим и страним изворима финансирања пројекта на локалном нивоу, СКГО је израдила софтверско решења које омогућава регистрованим корисницима да претражују и прате актуелне конкурсе за финансирање пројекта кроз донације. Објаве су разврстане у категорије и приказане у форми сажетка донаторског конкурса (опис, услови и рокови пријаве) заједно са спољним линком ка извору.

У оквиру Портала дефинисана су три нивоа приступа:

1. Администратор – СКГО
2. Модератор – СКГО
3. Регистровани корисници - градови, општине и градске општине:
 - *Корисник администратор*
 - *Корисник члан*

Динамика успостављања портала пратиће следеће кораке:

- 1) Интегрисање Портала у електронску презентацију СКГО
- 2) Обавештење начелницима ЈЛС о потреби именовања особе која ће бити Корисник администратор
- 3) Отварање налога и регистрација делегираних Корисника администратор
- 4) Отварање налога и регистрација Корисника чланова
- 5) Редовно ажурирање Портала и подршка Регистрованим корисницима

ПРИЛОГ 6

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА
СРБИЈЕ

Бр. 798/1

09. 12. 2022 год.
БЕОГРАД

ЗАПИСНИК

**СА 50. РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА СКУПШТИНЕ УДРУЖЕЊА
СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ГРАДОВА И ОПШТИНА – САВЕЗА ГРАДОВА
И ОПШТИНА СРБИЈЕ**

Скупштина удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије одржана је 7. децембра 2022. године са почетком у 11:00 часова у Београду. Скупштина удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије има 170 чланова, од чега је присутно 115 чланова, те је испуњен кворум за рад и пуноправно одлучивање.

Горан Цветановић, председник удружења и градоначелник Лесковца је отворио 50. редовно заседање Скупштине удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије и предложио да састав радног председништва скупштине чине: Горан Цветановић, председавајући 50. скупштине удружења и градоначелник Лесковца, Никола Тарбук, генерални секретар и Маја Стојановић Керић, секретар Председништва удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србија у својству записничара. Предлог је једногласно усвојен.

Председавајући 50. редовног заседања Скупштине удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије предложио је следећи дневни ред:

1. Усвајање записника 49. скупштине удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије
2. Доношење Одлуке о изменама Статута удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије
3. Доношење Одлуке о начину и правилима за избор чланова Председништва и чланова Надзорног одбора, председника СКГО, председника Надзорног одбора и председника одбора
4. Усвајање извештаја о раду удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије за 2021. годину
5. Усвајање Извештаја Надзорног одбора о материјално-финансијском пословању удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије за 2021. годину и првих 10 месеци 2022. године са Предлогом одлуке
6. Информација о новом визуелном идентитету удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије

Дневни ред је једногласно усвојен.

Рад скупштине

1. Записник 49. скупштине удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије је једногласно усвојен.

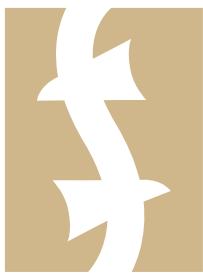
2. Генерални секретар СКГО, Никола Тарбук, образложио је предложене измене Статута Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије, а затим је Предлог одлуке о изменама Статута Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије стављен на гласање. Предлог је једногласно усвојен, чиме је донета Одлука о изменама Статута Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије, а истовремено Скупштина је потврдила и пречишћен текст Статута Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије.
3. Генерални секретар СКГО, Никола Тарбук је образложио предложену Одлуку о начину и правилима за избор органа и тела СКГО, а затим је председавајући 50. скупштине ставио наведени Предлог одлуке на гласање. Предлог је једногласно усвојен чиме је донета Одлука о начину и правилима за избор чланова Председништва и чланова Надзорног одбора, председника СКГО, председника Надзорног одбора и председника одбора.
4. Председавајући 50. редовног заседања Скупштине Горан Цветановић, је ставио Извештај на гласање. Извештај о раду удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије за 2022. годину је једногласно усвојен.
5. Председавајући 50. редовног заседања Скупштине Горан Цветановић је образложио Извештај Надзорног одбора о материјално-финансијском пословању удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије за 2021. годину и првих 10 месеци 2022. године, а затим је ставио Извештај на гласање. Извештај је једногласно усвојен.
6. Председавајући 50. редовног заседања Скупштине Горан Цветановић информисао је присутне чланове о новом унапређеном визуелном решењу знака удружења Сталне конференције градова и општина – Савеза градова и општина Србије.

У Београду, 7. децембра 2022. године.

Записничар

Председавајући 50. редовног заседања
Скупштине удружења Сталне конференције градова
и општина – Савеза градова и општина Србије

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА

САВЕЗ ГРАДОВА И ОПШТИНА СРБИЈЕ

Македонска 22/VIII
11000 Београд, Србија

T: 011 3223 446

E: secretariat@skgo.org

www.skgo.org

